

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28-10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. par. 934/1938
Trib. Timisoara
Redactor resp. DR. VÁRNAY ELEMER

AZ IGAZI KULTURA

Írta: KOSZTOLÁNSZKY ISTVÁN

A nemzetek kulturális életének megalapozói, irányítói mindenkor azok írói voltak. Leszálltak ugy az egyesek, valamint a nagyobb tömegek lelkiéletének titkos rejtekeibe és vágyait, kívánságait felkutatva, átformaló erejükkel fogva egy tisztultabb, de megfelelőbb formában mutatták be azokat.

Elvitathatatlan, hogy a kultúra ősforrása maga az emberi lélek. A benne vajudó teremtorő és az alkotni akarásnak egyre fokozódó láza a szépnak, a jónak, a nemesnek és a fenségesnek minél művészibb formában való megnyilvánulásában igyekszik kifejezésre jutni és oda törekszik, hogy tudását a más népekkel való lelki egybeolvadása által tegye mindannyiunk közincsevé, ami viszont az emberiség egyetemes kulturáját van hivatva megalapozni.

Tény, hogy a teremtorő láztól dagadó lelkifogyamat hullámainak kisebb-nagyobb mértékben örtendő kicsapodásai vetették meg az egyes népek kulturájának az alapját, s hogy a huszadik század kulturája is szüntelen szellemi beretegedésnek köszönhetette alapját, s hogy egy méreteiben eddig el sem képzelhetett világégésnek kellett jönnie, hogy azt minden ereszékében megroppantva, teljes elpusztulással fenyegetse meg.

Az ezen mindeneget felforgató vihar hatalmas szárnycsapásai Erdélyt és a Bánságot egy dégen nyelvterület kis szigetként dobták ki, na! mindenekelőtt kulturájának megmaradt foszlányait kellett egybegyűjtenie, hogy azt meglöbögtesse, hirdethesse: Ime, élünk!

A szellemi életet ért ezen katasztrófális állapotokból folyólag, törvényszerűleg kellett következnie, hogy az alkotni vágyó lélek intenzívebb lendülettel fogjon rombadólt templomának elépítéséhez. Mert a világégésnek mindenkor kiható kegyetlensége arról is gondoskodott, hogy a vizözön történetét ne csak a bibliából ismerjük meg.

Az erdélyi és bánsági irodalomnak is egy ilyen vizözönutáni állapotból kellett új életre térnie. És a kezdetben téltenségre kárhóztatott, le a romok alatt is parázsként izzó lélek végre megtalálta azt az utat, amelyen a mutatót a jelenel sorosságá fűzve, jogos reménnyel indulhatott meg jövőjét megalapozni. Az egyre-másra letelező szépirodalmi folyóiratok, de a napis hetilapok hasábjain is, ifjú lelkesedéssel lántholt fel újból a tevékenységhez jutott lélek is kifogyhatatlan dithiramokban, csengő-bongó imékben adott kifejezést annak az örök igazságnak, hogy amely népnek küldetése van, annak élete is végtelen.

S mi élünk. Megmentett kulturánknak azonban nem hangos, nem hivalkodó fitogtatásával, hanem értékünk ismeretéből folyólag, szerényen, de annál többit munkálkodva igyekeztünk annak az utnak a kiépítésében, mely a kulturának újból arra a magaslatára kell, hogy felemeljen, ahonnan a romboló multat, a meg nem értő jelent, fájdalmat és szenvedést fejejtve, minden energiánkat oda irányítjuk, hogy elsősorban azzal a nyelvterülettel olvadjunk eggyé, amely közé be lettünk ékelve, hogy aztán a négyfelé szakadt magyarságot összekötő szellemi kapcsolat minél szorosabbá tétele mellett együttes erővel emelhesünk hidat a többi népekkel való együttműködés lehetőségéig.

Nem a hir, nem a dicsőség utáni vágy ösztönöz bennünket ennek a megteremteni akarásában, hanem a szívinknben rejló szavakban és tettekben is minduntalan megnyilvánuló kulturánknak, mely mintegy kényszerít, hogy legyünk állandó hadserege annak az örök ideálnak, mely előtt mindannyiunknak fejet kell hajtánunk,

mert egyedüli célja: a mindannyiunk kulturájából születtendő egyetemes emberi boldogság.

De mit ér egy nyelvtörédéki csoport minden küldetése, minden fáradságtalan ténykedése, lelkesedése, ha megbénulnak akciói.

A világháboru eléggé meggyőzhetett bennünket arról, hogy az eddig fennlen hirdett kultúra nem volt egyéb, mint a különböző népek egymás iránti gyűlöletének lángtengerében megacélozott gyilkoló fegyverek minél rettenetesebbé tétele. Mert kultúra-e az, mikor ugynevezett kulturnépek gyilkolják egymást? Kultúra-e az, ha a világégésből megmenekülteket örökös szenvedésre kárhóztatják? Kultúra-e az, ha a más nyelvének csengése a gyűlölet lángját szítja bennünk?... Nem! Az igazi kultúra az emberi szívekben van. Az igazi kultúrától csak a szív megnyilvánulása adhat biztos fogalmat. Nem a tudomány, nem a művészet, hanem egyesegyedül a szív, melynek intó szavát ha meghallgatjuk, rájövünk, hogy mi, a földön élő emberek, mindannyian testvérek vagyunk és nem vadállatok, kiknek az a hivatása, hogy egymást fel-falják.

Bontsuk le a válaszfalakat! Hadd szélesedjenek a terek a végtelenségig, hol csak emberek laknak. Csengjen a szó, zengjen a dal korlát nélküli határon keresztül: és ragadjuk ki az eszmék forrongó kráteréből azt az egyet, mely az emberek boldogításáért fogtatott, hogy végre valahára úgy élhessünk, mint emberek.

Öfelsége a király beszédet tartott a válaszfelirat átvételénél

„Kénytelenek voltunk áldozatot kérni az országtól!”

II. Carol király tiszta képet adott a helyzetről és nyelvényét fejezte ki a nemzet munkája iránt

Bucurestiből jelentik: Tegnap délután Öfelsége II. Carol király a szokásos ceremóniák mellett fogadta a képviselőház és a szenátus bizottságát, amely a trónbeszédre vonatkozó válaszfeliratot adta át az uralkodónak. Öfelsége a király a bizottsághoz a következő beszédet intézte:

— Mélyen meghatottak azok a meleg szavak, amelyekkel a képviselők a trónbeszédre válaszoltak és a legőszintűbb s legmelegebb köszönetemet tolmácsolom ezért az új Románia képviselőinek. Nagy örömmel és megelégedéssel töltött el az a tudat, hogy az utolsó évben foganatosított reformok és kormányintézkedések elismerést váltottak ki a népben és hogy erőfeszítéseim és tanácsaim, amelyekkel az állam szervezetét új egészségesebb és gyakorlatibb alapra sikerült fektetni, megerősítéssel találkoztam önökönél. Az elmúlt esztendő az aggodalmak éve volt, de a nemzet egysége, amelynek bizonyítékát adta, megerősített bennünket abban, hogy a kitűzött célok elérésére tovább folytassuk munkánkat. Románia évszázados törekvései és nagy áldozatai után elérkezett mai helyzetébe és az ország lakosságának kötelessége megvédelmezni azt az örökséget, amelyet elődeink hagytak ránk. Mi nem kívánunk semmit, ami másoké, de el vagyunk határozva arra, hogy megőrizzük, ami a miénk és ezt az akaratot minden eszközzel meg is valósítjuk. Az elmúlt esztendőben kénytelen voltam súlyos áldozatot kérni az országtól, de ezek az áldozatok megértéssel találtak az országot és a nemzet meg is hozta azokat. A május 10-iki diszfelvonulás bizonyítékát képezte azoknak az erőfeszítéseknek, amelyek most hozzák meg gyümölcseit. Egy fejlesztési program megvalósításánál és egy állam megszervezésénél számba kell vetni azt is, hogy a pénzügyi lehetőségek korlátozva vannak. Ennek ellenére mindig meg fogjuk találni a nemzetvédelem fejlesztéséhez szükséges anyagi eszközöket, hogy hadseregünket a legteljesebb

mértékben megerősíthessük, mert ez a hadsereg mindenki kérdelméte szeretetünket és bizalmunkat, amit a történelem is tanúsít. Az állam vezetőknek ma inkább kötelességük, mint bármikor, hogy minden szükséges és modern felszereléssel lássa el a hadsereget,

hogy az biztos őrzője legyen a határoknak és a román jogoknak. Ha ezeket a szükségleteket beszereztük és elláttuk megfelelő módon hadseregünket, egy román katona az lesz, aki mindenkor is volt, a katonák legjobbjá, aki révével jelölte meg határainkat és megvédelmezte az egységes Románia jogait. Az a hűség és szeretet, amellyel a behívottak az év tavaszán kötelességüket teljesítették a koncentráció során, amelyekre a nemzetközi helyzet alakulása miatt volt szükség, legjobb példával igazolta a nép lelkiéletét.

E nagy nemzeti szükséglet kielégítése céljából a nemzetgazdaság többi ágazatának fejlesztése másodrendű fontosságúvá vált. Ha pénzügyi lehetőségeink nem is engedték meg, hogy ugyanebben az időben a nemzetgazdaság minden ága iránt fokozott gonddal viseltessünk, mégis megtettük azt, ami módunkban állott. Bár olyan időkét élünk most, amikor a gazdasági depresszió mindenek felett érezhető, mégis olyan eszközöket kell teremteni, amelyek alkalmasak arra, hogy holnap az ország gazdagságát megfelelő módon kihasználhassuk. Miután szükségünk van a határon túlról érkező támogatásra, számolnunk kell azzal is, hogy tartalék energiánkat a legnagyobb mértékben kifejlesszük és hogy a nép munkájának felhasználásával megteremthessük az újáépítéshez szükséges alapokat. Nem szabad megfeledkezni arról, hogy a munka nem alázza meg az embert, sőt ellenkezőleg, megemésíti. Románia szép példáját adta a dolgozni akarásnak és az ország egyetlen politikai szervezetének, a Nemzeti Újászületési Arvonálnak jel-szava is a munka.

3

NAP

Nagy kiadású és maradékvasár egyszínű és
imprimé selymekben, valódi- és műselymek,

Holnap, hétfő július 3.

GALLIA

kezdettel.

Szenzációs olcsó árak!

TEMESVÁR, Bulevardul Ferdinand 7. szám.
(Palace), Külti-tér 2. szám (Józsefváros)Egyenruhák, ágyuk és fegyverek
tömege érkezik DanzigbaVasárnapra puccsot várnak, más jelentés szerint csak július végére
várható a német akcióUjabb biztosítékot kapott Angliától a lengyel kormány
Ha Lengyelország védekezik, úgy angol-francia közös akcióra
kerül sor

Varsóból jelentik: A lengyel távirati iroda danzigi munkatársának jelentése szerint az utcákon egyre tömegesebben látni olyan egyenruhás férfiakat, akik „Heimwehr“ feliratú szalagot viselnek a karjukon és speciális egysapkát viselnek. A katonai és munició-szállítványok éjszakánként érkeznek meg és a Schichmann-féle hajógyárból a danzigi rendőrség csónakjain szállítják partra az egyenruhákat, ágyúkat, fegyvereket és a hozzá való municiót. Az angol munkáspárt egy megbízottja megerkezett Danzigba, hogy személyesen szerezzen meggyőződést az eseményekről.

A Times a danzigi helyzetről azt írja, hogy Németország belülről kívánja Danzigot megszerzeni. Danzigba szakadatlanul érkeznek a „német turisták“, de rajtuk kívül ágyúk és munició is. Bármilyen módszert használna Németország Danzig bekebelezésére, az angol és francia kormányok kategorikus magatartást tanúsítanak és kétségen kívül teljesíteni fogják minden kötelezettségüket, amelyet Lengyelország al szemben vállaltak. Szükség esetén megindul a közös akció.

„Közvetlen veszélyről nincsen szó“

Párisból jelentik: A szombati minisztertanácson Daladier közölte miniszterfőnökével, hogy a helyzet továbbra is rendkívül komoly. Bejelentette egyben azokat az intézkedéseket is, amelyeket fogoratósi célszerűnek tart, hogy eloszoljanak azok a hírszéltek, amelyek Franciaország magatartásával kapcsolatosak. Amisztertanács egyhangúlag jóváhagyta Bonnet intézkedéseit.

Angol diplomáciai körökben úgy tudják, hogy az angol kormánynak legfőbb gondja, hogy meggyőzze a totális államokat arról, hogy minden vonatkozásban teljesíteni fogja vállalt kötelezettségét és ha valamelyik szavatolt államot támadás érné, szövetségeseivel együtt nyomban a megtámadott állam segítségére siet. Az angol kormány a lengyel kormány kérésére külön biztosítékot adott arról, hogy amennyiben Danzigból kifolyólag Lengyelország háborúba keveredne, úgy Anglia feltétlenül nyomban teljesíti szavatossági kötelezettségét.

Az angol napisaikban megjelent riasztó hírekkel szemben a Press Association azt a hírt közli, hogy ezek a hírszéltek túlzottak, sőt most már nagyobb derűlátással kell megítélni a nemzetközi helyzetet, mert remény van arra, hogy a jelenlegi feszültség rövidesen megoldódik és ez nagyfokú enyhülést hoz majd magával.

Chamberlain elhalasztotta beszédét

Londonból jelentik: Újabb értesülés szerint Chamberlain angol miniszterelnök szombatra tervezett beszédét vasárnapra halasztotta el.

VARSÓ KÉSZ TÁRGYALNI A NÉMETIEKKEL

A Paris Soir tegnap esti második kiadása azt a feltűnést keltő hírt közli, hogy a lengyel kormány tárgyalásokat akar kezdeni Németországgal a danzigi kérdés békés rendezése érdekében. A lap úgy tudja, hogy Varsó már kész tervezetet dolgozott ki, amelyben leszögezi, hogy milyen feltételek mellett hajlandó tárgyalásokat kezdeni Németországgal a danzigi alkotmány módosításáról. A varsói francia nagykövét, aki esütörtök óta Párisban tartózkodik, hír szerint azért utazott a francia fővárosba, hogy közölje

kormányával ezeket a lengyel feltételeket és kikerje a külügyminisztérium véleményét erről a tervezetről.

BÉKEKÖZVETITŐT KERESNEK XII. PIUS,
A BELGA KIRÁLY, VAGY ROOSEVELT
SZEMÉLYÉBEN

Franciaországban nagy figyelemmel kísérik a nemzetközi helyzet alakulását. Úgy látják, hogy az aggasztó hírek ellenére némileg enyhült a helyzet és nem kell közvetlenül ható eseményektől tartani. Megállapítják azonban, hogy

Danzig miatt még viharos órák fognak elvonulni Európa felett.

Különösen nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a ténynek, hogy a varsói francia nagykövét visszatért Párisba és hosszas jelentésben ismertette a

helyzetet Bonnet külügyminiszter előtt. Hivatalos francia körökben a legnagyobb titoktartással kezelik a külügyminisztériumban lefolyt tárgyalások témakörét. A szombaton reggel megjelenő francia lap erőteljes hangnemben írta arról, hogy Németország a danzigi szabadváros jogainak megsértésére kész megállapítani egyben, hogy

egy ilyen meggondolatlan lépés súlyos következményekkel járna Németország számára.

Úgy a francia, mint az angol sajtó arról ír, hogy a demokrata államsoporthoz tartozó kormányfők világosan körvonalozták felfogásukat és semmi kétség nem lehet aziránt, hogy adott esetben Franciaország, mint Anglia teljesíteni fogja kötelezettségüket.

Lengyelország nem ellenzi az alkotmány oly módon történő módosítását, hogy a lengyel államnak biztosított vámkedvezmény, vagy Lengyelországnak egy jogi értelemben ne szenvedjen. A lengyel kormány nem ellenzi továbbá a danzigi alkotmány oly értelmű megváltoztatását sem, amely a korridor függőségét nem érinti és végül Lengyelország hajlandó lemondani arról is, hogy diplomáciailag képviselje a szabadvárost. Az Excelsior szerint Lengyelország nem zárkózik el a tárgyalások lehetőségétől, mint el akarja kerülni, hogy mint háborús provokátó szerepeljenek, vagy hogy befejezett tények elé állítsák. Francia részről különben nagy jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy

a berlini, varsói és bucaresti nagyköveteleket jeleltetésre hívták Londonba.

Megállapítják, habár a külügyi képviselvek vezetőszólagosan szabadságra utaznak mégis arról biztosítják, hogy nagyfontosságú megbeszéléseket tartanak a külügyi hivatalban ezeknek a nagyköveteleknek bevonásával.

Az angol diplomáciában az a felfogás, hogy a totális és demokrata államok közötti tárgyalások lehetőségét csak egy harmadik fél tudná szorgalmazni.

Legalkalmasabbnak találják, ha XII. Pius pápa vagy a belga uralkodó venné kezébe a közvetítést.

A New York World legutóbbi száma arról hírt közli, hogy Roosevelt elnök közvetítést vállalt az európai bonyodalom ügyében. Roosevelt beavatkozásának alapja lenne a Mussolinihez és Hitlerhez intézett beféltelvény.

JULIUS 20: A DÖNTŐ HATÁRNAP

A Daily Mail és Daily Herald azt a szenzációs hírt közli a szombati reggel megjelent lapokban, hogy pénteken a késő esti órákban Londonba és Párisba az a hír érkezett, hogy

a danzigi nemzeti szocialisták szombati este vagy vasárnap reggel kiköltözték a szabadváros csatlakozását a német birodalomhoz.

E hírek hatása alatt az angol kormány vezetői tagjai Londonban maradtak. Hír szerint Chamberlain és Halifax az éjszaka folyamán több megbeszélést tartottak egymással a francia kormány tagjaival.

Az angol lapok szerint a német terv az, hogy a danzigi államszínny által kényszerítsék Lengyelországot arra, hogy a csatlakozással szemben ellenállást fejtessen ki. Az ellenállás Berlin azután úgy tekintene, mint Danzig, amely egy német város elleni támadást. A Daily Mail szerint abban az esetben, ha a német tervet valamilyen okból mégsem hajtanák végre, akkor végrehajtására a legközelebbi napokban, de legkésőbb július 20-ig feltétlenül sor kerül.

HITLER KANCELLÁR DANZIGBA MEG

A tegnapi este megjelent londoni lapok hírei keltezősü kireket közölnek, amelyek szerint Hitler kancellár július 20 és 30 között állítólag látogatást akar tenni Danzigban. A lapok szerint meg, hogy milyen forrásból szerzett az értesülést, úgy, hogy a hírt a legnagyobb tartással kell fogadni. Egyébként valamely londoni lap közli azt a véleményét, hogy a vége előtt nem várható fordulat a danzigi kérdésben.

Az olasz feketeingesek küld
megbizatása a háboru eseter

A Havas ügynökség jelentése szerint a feketeinges zászlóalj is részvevő a Pádva körében tartandó nagy nyári hadgyakorlaton szerint európai konfliktus esetén ezeket a csapatokat speciális küldetésekre fogják felhasználni.

XII. országos katolikus nagygyűlés Csíkszerdán

Aron püspök: „A gyermek inkább járjon rongyosan, de tömegek legyenek, mert ahol a tömeg, ott él a nemzet“

A kisebbségi iskola — a nép vitaminja“

Csíkszerdáról jelentik: Pénteken reggel Fiedler szatmár-nagyváradai megyéspüspök ünnepi főpapi szentmisét mondott fényes segédlettel a szerezdai főgimnázium udvarán épített gyönyörű tábori oltáron. Az ország különböző részéből egy 200 pap érkezett a nagygyűlésre. Megérkezett dr. Lestyán Endre pápai prelátnak, Rech Géza püszövetség országos alelnökének, Markovics Manóalmazott főispán, dr. György Lajos egyetemi intéző, Pakocs Károly kanonok-plébános, a tanácsnokság elnöke, Boga Alajos dr. kanonok, Patkó Elemér dr. ügyvéd és mások.

Evangélium előtt Biró Ferenc esperes-plébános szívélyes Isten hozott-at a vendégekhez. Beszédet intézett a nagyszámú közönséghez dr. István is és többek között a következőket mondta:

— Szenteljtek meg ezt a három napot, tegyénitvallást, mint őseitek tettek ezer esztendőn hithűség mellett. Nem tagadom: meghatva jöttek a földre, mert ismerem és tudom azokat az idelmeket és áldozatokat, melyeket a ti derékek hoztak hitünk védelmére. Fogadjuk meg, szent hitünk újabb vallomást teszünk, hogy Istenben megerősödünk. Apostolkodjatok a gyerekek között, keressétek a lelkek megtartásáért és megerősítéséért. Figyeljünk az Ur Jézusra, aki azt mondta: „Aki egy gyermeket befogad az én nevemért, az engemet fogad be“. Szeressük a gyermeket, rajta keresztül az Istent szeretjük. Imádság-önnyitünk a gyermekkel szemben elkövetett hibáinak megbocsátásáért.

Szentmise után az orvosi szakosztály tartott értekezést, amelyen résztvettek Fiedler István és Aron püspökök. Az ülésen Lestyán Endre elnökölt. Nagy András dr. beszámolót tartott, a meghívottakhoz szóltak. Felszólalt Márton püspök is.

ARON PÜSPÖK AZ „EGYKE“ ELLEN

Elnézést kért az orvosoktól, hogy mint lelkész szólt a kérdéshez, de mint volt hitszónok, aki csak a foglalkozott az egyke népünk életére vonatkozóan, néhány adatot akar megemlíteni. Először sorolt fel, amelyeket magyar anyák írta fel, amelyekben a meghallgatott hitkönyvok alapján fogadalmat tettek a több gyermekáldásért.

— A tudomány számai csak adott tényeket szövegezik le, — mondotta a püspök, — de a lélekben meg kell értenie annak az erkölcsi felfogásnak, hogy mi az állapotot meg lehet változtatni. Lelki erőt és más tényezőt mozgósítani kell a cél érdekében. A pap és tanító világosítsa fel a kérdéssel és a közönség minden következményéről a népet. — En látni — mondotta Márton Aron püspök, hogy a maiféle ifjúság nem vállalja a felelősséget apánk bűneiért, hanem elni akarnak, népünk életét biztosítani akarja a cél érdekében nem félnek a szükséges áldozatokat sem. Ha az emberek azt mondják: gazdálkodni vannak az egyke rendszernek a népünknek sorsa, hogy szegény legyen s az emberek attól kell, hogy ha több gyermekük van, akkor még rosszabbon kell járniuk őket, akkor én mondom hogy a gyermek járjon inkább rongyos mezitláb, de tömegek legyenek, mert ahol a tömeg, ott egy nemzetnek léte is van. (A püspök ezeket a mondatait erősen megtapsolta a közönség).

Beszédet mondott Schmidt Béla dr. is, aki a népnevelésről beszélt, amelyhez többen hozzájárultak. Délután a szociális szakosztály is ülést tartott. Utána a Katolikus Női Misszió közgyűlése zajlott, amelyen többek között dr. gróf Bethlen István beszédet mondott. Ülést tartott a pedagógiai szakosztály is, este pedig a Pázmány Irodalmi Társaság estje zajlott le. Pakocs Károly kanonok prelátnak, a Pázmány Egyesület elnöke üdvözlő beszédet után szavaltak és karéneki számban következtek és Barát Béla dr. előadást tartott. A tizenkettedik országos katolikus nagygyűlés péntek napján a csíkszerdai római katolikus főgimnázium udvarán Pacha Agoston dr. temesvári római katolikus püspök mutatót be tábori szentmisét. Az evangéliummal a szentbeszédet Lőrincz István kanonok plébános mondta. A szentmise végzetével a szociális iskola tornatermében az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség közgyűlése következett, amelyen Pacha Agoston püspök elnökölt. A közgyűlésen jelen volt Márton Aron erdélyi és Friedler István szatmár-nagyváradai római katolikus püspök, dr. Mihály Miklós, Ince György-Joksmán Ödön a Romániai Népszövetség elnöke, gróf Haller István szatmár-nagyváradai római katolikus püspök, dr. Szász Gerő csíkszerdai polgármester és mások.

A jó puder
sohasem
feltűnő!

Mindnyájan tudjuk, hogy az álarcszerűen kipuderezett arc nem tetszik a férfiaknak. — Az arc bőr természetes életszínének elővillanása vonzóvá és bájosá teszi Önt és ezt eléri, ha Richard Hudnut féle Three Flowers pudert használ. Ez a csodálatosan illatosított, linom puder lehetségesen szétoszlik az arcon így a bőr meleg tónusa mindig elővillan; illatos, áttetsző fátlyoként tapad, kismítja az egyenetlenségeket, eltünteti a teinhibákat, így arcának fiatalos, üde báj és asszonyos vonzerőt kölcsönöz. Próbálja ki azonnal, lehetőleg még ma! Minden jobb szaküzlet örömmel rendelkezésre bocsátja Önnek a Three Flowers puder decens színváltozatait
Flowers Sortiment zur unverbindlichen Auswahl vor.

H U D N U T
Puder és Krém

A nagygyűlés üdvözlője Ófelségéhez

A bevezető beszédet Bálint József a Népszövetség igazgatója mondotta, majd beszámolt az egyes szakosztályok évi működéséről és tevékenységéről. Pacha Agoston püspök román és magyar nyelven üdvözölte a hatóságok megjelent képviselőit. Ezután felolvasta a XII. Pius pápához, Ófelsége II. Carol királyhoz, Calinescu Armand miniszterelnökhez, Zigre Nicolae vallásügyi miniszterhez, Cisar bucarestii római katolikus érsekhez, Cassulo Andrea pápai nunciushoz, Majlithá Gusztáv Károly érsekhez és Sándor Imréhez, a Népszövetség volt igazgatójához intézendő üdvözlő táviratok szövegét.

Dsida Aladár pénztári beszámolója után Márton Aron erdélyi római katolikus püspök beszédet mondott.

— Ezután Bartha Ignác dr. képviselő „Állam és nevelésügy“ címen tartott hosszabb előadást, amelyben a család, az egyház és az államszerépé méltatta a gyermeknevelés terén.

— A kisebbségi iskolákra — mondotta Bartha Ignác dr. — amelyek anyanyelvükön tanítják imádkozni és énekelni a gyermekeket, szükség van éppen annyira, mint az ember szervezetének a vitaminokra. Az iskola neveljen törvényisztező állampolgárokat az országnak az evangélium alapján — fejezte be nagy tetszéssel fogadott beszédét Bartha Ignác dr.

Hetven kilométeres sebességgel fának rohant az iparügyi vezérfelügyelőség új autója

A megsebesült sofőr társával együtt eltűnt

Tegnap kora reggel, a Lippai úton súlyos autószerencsétlenség történt, amelynél az ipari vezérfelügyelőség 1300 rendszámú új autója összetört. A reggeli órákban olyan hírek terjedtek el a városban, hogy Faur Livius miniszteri igazgatót, iparügyi vezérfelügyelőt autóbaleset érte. Szerencsére kiderült, hogy csak az ipari vezérfelügyelőség gépkocsiját érte szerencsétlenség, de Faur miniszteri igazgató nem foglalt helyet az autóban, amikor a szerencsétlenség történt.

A gépkocsit az Unirea benzinkrétól kétszáz háromszáz méternyire találták összetörve.

Az autó az útszéli eperfának rohant és súlyosan megrongálódott. A gépkocsiban nem találtak senkit és a sofőr eltűnt. A rendőrség nyomozás adatai szerint a szerencsétlenség után két vértől borított férfi je-

lent meg az Unirii téren levő taxiállomáson és egy bérautón Nagyszentmiklós felé indult. Vélőszínű, hogy az egyik férfi az ipari vezérfelügyelőség Borbás Ferenc nevű sofőre volt, míg a másik a társa lehetett, aki szintén megsebesülhetett a szerencsétlenségnél. A 330.000 lei értékű autó mintegy hetven kilométeres sebességgel rohant a fának és

a sofőr a társával együtt szinte a csodával határos módon menekült meg a haláltól.

Borbás Ferenc sofőr a kora reggeli órákban hajtott el előzetes engedély nélkül a vezérfelügyelőség épületétől, de hogy hova akartak menni és hogyan történt a szerencsétlenség, azt még nem lehet tudni. A rendőrség megtette az intézkedéseket a sofőr kézrekerítésére.

Nagyjelentőségű megbeszélések a kormány tagjai és a magyar képviselők között

Elérkezettnek látom az időt, hogy a magyarság vitális érdekeit érintő kérdéseket megoldjam — mondotta Calinescu miniszterelnök. A kisebbségi statutum fejlesztéséről beszélt a külügyminiszter

Bucurestiből jelentik: A világpolitika nagy és végtelenül fontos eseményei közepezté a román belpolitika nyugodt tempóban halad megkezdett útján. Calinescu miniszterelnök szerdán mondotta el a parlamentben nagyjelentőségű politikai nyilatkozatát, amelynek egyik legkiemelkedőbb része

a kisebbségi kérdés végleges rendezésének bejelentése volt.

Ezzel a kérdéssel a belpolitikai élet homlokterébe került és minden jel arra mutat, hogy húsz esztendő után elérkezett a pillanat, amikor a kormány őszinte megértéssel kiemeli a kisebbségi sorsot a napi politika köréből és azt a jelentős konstruktív erőt, amelyet a nemzeti kisebbségek képviselnek, minden hátrányos megkülönböztetés nélkül az ország újjáépítésének nagy programjába illeszti bele. A miniszterelnök nyilatkozatát nagyjelentőségű megbeszélések előzték meg, a kormány tagjai részéről Gafencu külügyminiszter és Silviu Dragomir dr. a kisebbségek tudós minisztere vezették a megbeszéléseket, a magyarság részéről Bánffy Miklós és Szász Pál dr. vezetésével a magyar képviselők és szenátorok fejtették ki nagy munkát és dolgoznak még ma is, hogy minél közelebb vigyék a nagy kérdéskörrel és jövőnkkel, sorsunkkal magában hordozó kérdést a jóindulatú és igazságos megoldás felé.

Ezokról a nagyjelentőségű tárgyalásokról, azok előzményeiről a Hírlap munkatársainak alkalma volt beszélgetést folytatni

Szász Pál dr.-ral, aki magyar részről szellemi irányítója a tárgyalásoknak

és azokról a következő nagyfontosságú nyilatkozatot tette:

— Ma, amikor a pártok demagogiája nem ránthatja le népiünk jogos kéréseinek elismerését a politika mocsarába, úgy hiszem, hogy sorsunk jobb megoldása felé közeledik. Calinescu miniszterelnök úr legutóbbi tevényt a magyar képviselők és szenátorok teljes számban jelentek meg és én mutattam be őket a miniszterelnök úrnak, aki kitűnő szeretettel időzött velünk, magyar parlamenterekkel. A bemutatkozást közvetlen beszélgetés követte és ebben az intim hangulatban hangzott el Calinescu miniszterelnök úr ajkáról egy olyan mondat, amely sok jóra enged következtetni. A beszélgetés során ugyanis a kisebbségi kérdés került előtérbe, melynek során a kormány feje a következő szavakkal fordult felém:

— „Elérkezettnek látom az időt és alkalmasnak az időpontot, hogy a magyar kisebbség vitális érdekeit érintő kérdéseket a magyarság teljes megalapozással megoldjam”.

— Azóta — folytatta Szász Pál dr. — több megbeszélést folytattunk és hiszem, hogy fáradozásainknak meg is lesz a kellő eredménye. Azok a kérdések, amelyek ma sajtóban és a magyar kisebbségi közvéleményben szinte állandóan a felszínen élnek,

az állampolgársági kérdés, nyugdíjügyek igazságos rendezése, a nemzeti munka védelméről szóló törvény gyakorlati alkalmazása elsősorban kíván megoldást

és ebben egyetértésem velem az illetékes Kormánytelnökkel. Azután végtelenül fontos, mondhatnám majdnem olyan fontos mint a kormány jóindulatú elfogulatlan döntése, hogy azt a megértő szelle-

met, amelyet majd a kormány felénk nyújt, minden érdélyi hatósághoz illesse át, hogy

azok a hatalmi tényezők, amelyek hivatva vannak a gyakorlati élet síkjára átvinni az egyenjóság és a béke együttműködés tényét és gondolatát, nem a régi felfogással kezeljék ügyeinket.

Kisebbségi népiünk lojalitásáról és törvény tiszteletéről nem kell beszélnem. Erről beszél az a husz esztendő, amelyet az ország határai között élünk és amelyről legutóbb is a legfelsőbb helyről megtisztelő elismerő szavak hangzottak el. Továbbra is ezen az úton akarunk haladni és ha a népközösség minden tagja szabadon érvényesülhet pályáján, ha a gazdasági és kulturális megnyilvánulásait senki és semmi sem fogja megzavarni, akkor előbbre kerül az az áldott pillanat, amikor mindannyian békeben működhetünk együtt. Ez pedig nemcsak a magyarság előnye lesz, hanem az országé is, mert

A GYERMEK: GOND ÉS ERŐ!

Egy spanyol közmondás szerint „a kezek, amelyek a bölcsőt mozgatják — mozgatják a világot is.” Világhatalom a szülői kéz, tőle függ a népek boldogulása és jövője. A szülői kéz tisztaságától függ a jövő erkölcsi értéke és erélyétől függ, hogy a divalozó koráramlatokban elharapódzó szellemi, lelki barbarizmus erkölcsi romokkal borítja el a világot és a marakodás irtószeli csárdájává süllyeszti le a kultúra és felvilágosultság századát.

Ime, miért kell a gyermekkel, mint a legnagyobb problémával foglalkozni. Ezért követelik az államélet és közjó hivatott örei oly energikus eszközökkel a társadalom összefogását a gyermek megmentése érdekében. Hogy ennek szorgalmazása mennyire szükséges és helyénvaló, azt mindennél világosabban mutatja az a tény, hogy az uralomra törő, vagy már uralomra levő politikai és nemzeti mozgalmak elkeseredett küzdelmet folytatnak a bölcső körül, a gyermekszoba előtt.

Mindegyik magának szeretné meggyerni az ifjúságot s általa a jövőt. Nem is kopogtatnak, hanem dörmömbölnék a gyermekszoba ajtaján; a babakelengye levétele után, — szinte átmenet nélkül — uniformist húznak a cseperedő emberpalántákra. Az egyik a fajiság, a másik a munka, állameszme, egyéni szabadság, nemzetközi internacionális jelszavával. Nem is kéri a gyermeket, hanem egyenesen követelik. Az események és rendszerek nem az ember, s így nem a gyermek személyes jogainak és boldogulásának szolgálatába állítottak, hanem ellenkezőleg: a gyermek lesz egyre inkább a jelszavak és rendszerek kísérleti alanya, eszköze, játéka.

Felnövekvő ifjúságunk nekünk is gond és probléma. A gyermek, — írja Márton Áron erdélyi püspök, — magyar gond és magyar erő. A világ embervirágos kertjének egy szerény kis földterületén nekünk adatott meg a kertész felöltsége, a gondviselés és örökös kiültetése. A legemberibb és legszentebb kötelesség: a jövő életésirainak nevelése, védelme, irányítása. Bennük fejleszthetjük népi erőneinket és reájuk fordított gondossággal arányosan sikerül majd kiküszöbölünk megújulásunk gátjait, gyengeségeinket és közeleti hibáinkat.

Minden ringó bölcsőben a jövő apák apja, vagy a jövő anyák anyja. Új életforrás és új magyar sors. Virág, mely a gyümölcselérés törvényességét hordozza magában, mert arra lendíti minden természetes adottsága, hajlama, képessége. A gyermekiség az élet realitásai között a legtisztább örömök forrása, melyből nem lehet kiábrándulni, csak amikor már minden magasabbrendű értékől kiábrándult az ember.

A bölcsőből valamiképp örökkévaló és bepiszkolhatatlan erők derengenek felénk az élet

Csak a
GRAND HOTEL

LAFAYETTE-ben lakjon Bucuresztben
Központi tekvés. Komfort. Olcsó. Otthonos
Calea Victoriei No. 11. - Telefon 3-341.

a mi gazdasági és szellemi erőnk az ország gazdasági és szellemi értékének jelentős része. Ezt mánt már mondtam, a kormánykört illetően tagjai is belátták és Calinescu miniszterelnök úr katigérb mondatán kívül Gafencu külügyminiszter úr hasonló nagy jelentőségű mondatával támasztotta alá megbeszéléseinket.

A múlt év augusztus 4-én a Monitorul Oficialban megjelent kisebbségi statutum nem mere szöveg — mandotta Gafencu külügyminiszter — hanem olyan elasztikus rendelkezés, amelyet mindennapi gyakorlati élethez kell alkalmazni és fejleszteni.

Tehét — fejezte be nyilatkozatát Szász Pál dr. — a kisebbségi statutum kiindulási pontja és nem vég határlakve jogaink elismerésének és hiszem, hogy rövid időn, talán heteken belül a megértésnek az a szelleme, amely a kormány élénkét és munkatársait áthatotta, a gyakorlati életben is utat tör magának és biztosítva lesz kisebbségi nemzeti gazdasági, kulturális fejlődése, miként az megadta az ország többi állampolgárainak is.

nagy szárazságában. A természet állandó hontakozást hirdet s a legvéresebb háború sem ölik ki az emberből az élet továbbadás vágyát, a családi boldogság eszményét s a nemzeti halhatatlanság álomképeit. Ringanak és gicsléstől hangosak a bölcsők ma is, a zárt vék, zárt bankok és zárt páncélos tankok világában. Az élet előrehaladást kíván s az ember természetben rejtőző teremtő és alkotó ereje erősebb marad a pusztítás és rombolás tobzósánál. Egyes nemzetek virulenciájuknak nem is sejtett fokára lépnek, büszkén hivatkoznak népességük statisztikájuk példamutató nyaira, bizakodva tekintenek előre, mert nem több a bölcső, mint a koporsó. Az államhatalmak egyre jobban ráébrednek a népességük történelmi jelentőségére, törvényeket hoznak, intézményesítik a gyermekvédelmet, családalapítást megkönnyítő rendszabályok házasítási pótlékok, adóelengedések, többésmekes szülők nyakába akasztott érmek és igyekszik kioroszakolni, hogy élet- és erőkanyag megkészsereződjön s minél több osz német, francia szüllessen a világra, főképp az zeposztályok kihaló törzseiből...

Ugyanakkor azonban felrémlenek a bölcső körül a munkanélküliség, állástalanság árnyai a faji elkülönülés drótszövényei, — külörségyes nemzetiségű vidékeken, — változatlan tart az elhelyezkedni nem tudó fiatalság meghasonlása, a kezdő fizetések nyomorúsága és mindennél jobban mérgez a tévútra a társadalom közfelfogása, mely hirdetés (gyermektelen házaspár felvétetik), királykon, sajtón, filmen, irodalmon keresztül egyre mélyebbre a tudatot, hogy a gyermekher, gond, áldozat, kényelmetlenség, hogy egynél több rontja a „vonalat” a nívót, a reseti lehetőséget, egyezőval csökkent a magyar ember életszintjét.

E két véglet ütközői közé áll a kereset felfogás, amikor egyrészt megalkuvás n hirdeti, hogy a gyermek nem eszköz, nem tékszer, nem hábu, másrészt pedig nem a nem az élet elviselhetőségének megrontó gyermek szent dolog. Res sacra puer! Kétszer sen szent ott, ahol a nemzetett egyébkérszerény méretei között fejlődhet és a népessé létszám emlegetésénél nem igen dobálózhok a tízmilliókkal. A most folyó csíksomlyói likus nagygyűlés erre figyelmeztet. Magyar gond és magyar erő a gyermek. Önmaguk utaltságunkban vigasz, megpróbáltatásain rón erőforrás, kételkedésünk felett reményígéret. Végeredményben nemcsak gond erő is.

Leküzdhetetlen, ősi erő...

Kulcsár Kálmán

Gyűrhetetlen

lennvászón

ruhák és kosztümök részére, „Tootal” angol gyártmányú, úgyszintén pikétakarók, fehér és színes, továbbá froitier-árúk megérkeztek

Ruschil és Lenner

utóda, WAGNER ALAJOS
Temesvár, Belváros, Vasike Alexandri-u.

Olasz lap méltató cikke Mihai trónörökösről

A fiatal nagyvajda komolyan készül az életre, hogy méltón tölthesse be magas hivatását

A „II Telegrafo” című lap hasábjain A. Silvestri Giorgi asszony tollából az alábbi rendkívül érdekes riport jelent meg Mihai nagyvájdaról:

Amikor még évekkel ezelőtt II. Carol királynál valaki a trónörökös nevelése iránt érdeklődött, az uralkodó így válaszolt: „Mihaiból embert és királyt akarok nevelni”.

Ebben a néhány szóban benne foglalattatik az a módszer, amellyel a király fiának fizikai és szellemi fejlődését napról-napra figyelemmel kísérte. Ez a vidám, kézszerű gyermek Felsőes atyja irányítása mellett valóban nagyszerű nevelésben részesült. Jól beosztott idejéből a szórakozásokra éppen úgy jut idő, mint a tanulásra. A trónörökös kerékpározik, lovagol, gépkocsit vezet, zongorázik és éppen ilyen szeretettel végzi tanulmányait is. Az országór csapat élén kiváló parancsnoknak bizonyul, aki éppen úgy, mint a többiek, résztvesz hosszú és fáradságos menetelésekben. Ha kell, megállja a helyét az éke szarvánál is. Mindezen kívül inas az egyik fővárosi gyárban és rendkívül büszke arra a 40 leire, amelyet heti két munkaóráért kap. És amilyen nagyszerűen eleget tesz ezeknek a nehéz fizikai munkának, éppen olyan kiváló gépkocsivezető, szíó, éppen olyan jól ért a kaszakereléshez és egyéb mezőgazdasági munkához, vagy éppen ilyen kitűnő tiszt ez a királyfi, ami mindenkor rendkívül nagy vonzalommal viseltetett a nép, a föld és a természet iránt.

Mihai nagyváját nem külföldön nevelték. Iskoláit Romániában végezte. Az elemi iskola anyanyagát kiválasztott tanárok ismertették meg vele, míg a középfokú tanulmányait egy miniatűr liceumban végezte. Ezt a miniatűr lielumot az uralkodó óhajára létesítették és a trónörökös öt esztendőn keresztül tanult itt 11 czzá hasonló korú fiúval együtt, akiket az ország különböző társadalmi osztályaiból és különböző vidékeiről válogattak össze. Közülük háromnak földmives, kettőnek tanár, kettőnek ügyvéd, egynek tanító, egynek gépész, egynek tiszt, megint egy másik iparos és egynek meghatalmazott miniszter volt az apja. Az ország fővendő uralkodóját így kívánták megismertetni és hozzá szoktatni leendő alattvalóinak jelleméhez, szokásaihoz és lelkiületéhez.

A nagyvájda osztályát a királyi palotában ágas, világos, de annál egyszerűbb berendezésű eremben helyezték el. A kis herceg állandóan közepén ült. Az évek folyamán nagyszerű, vilám pajtásnak bizonyult, aki számtalanszor negtette, hogy a tanulás befejezése után osztáya tanulói közül egy-egyét ebedre vitt magával. Ezek a vendéglátások vidám perceket szereztek z uralkodónak is, mert ilyenkor a nagyvájda gyancsak bőbeszédűen elbeszélte az iskola azapi eseményeit.

A királyfi különösen a csütörtöki napokat zerette, mert ilyenkor 11 társával együtt a szelmi munka helyett fizikai munkát végzett. Már ora reggel két gépkocsin vitték az osztály tanulóit a szabadba, hogy megismerjék a mezőgazdasági munkát, hogy elsajátítsák a faültetés, vagy fadöntés tudományát, vagy, hogy megismerjék az ország földfeletti és földalatti incseit. Az indulás előre pontosan meghatározott időben történt. Ez a nap az országórök napja. E szervezet előírásai értelmében minden diák retenként két órát ipari munkával kell foglalkozni. Mihai nagyvájda minden napon maga választhatja ki, hogy mit akar tanulni. A trónörökös a gépész mesterség mellett löntött. Mindenki más-más foglalkozást választott és volt közöttük egy, aki például a cukrárszatot tanulta. A trónörökös minden vágya, hogy maga tervezte gépkocsit gyártson, amelyet azután az egyik országór szakaszának kíván ajándékozni. A szóbanforgó országórök nincsenek túlságosan elragadtatva ettől a tervtől és icsesen megjegyezték, hogy mielőtt beülnek abbe az autóba, nyugodtan elkészíthetik a végrendeletüket. Érdekes megemlíteni, hogy az egyik évzáró ünnepély alkalmából a miniatűr liceum növendékei kis szindarabot mutattak be és ennek során az uralkodó és az udvar tagjainak jelenlétében a „súlyosan beteg” nagyváját, társai megoperálták. Ennek eredményeképpen nyomrából gépkocsi kerekeket, csavarokat és vindazokat az alkatrészeket szedték elő, amelyeket a trónörökös összegyűjtött, hogy azokból maga készíttette autót legyen.

Ilyen derűs epizódokkal tarkítják az ország leendő uralkodójának életét. De amellett, hogy állandóan jókedvű, a mást ért fájdalomban nagyon is együttérző. Amikor egyik tanuló társa elhalálozott, a nagyvájda sirva állott a halott barát ravatalánál. Igen jellemző reá a következő eset: a szokásos csütörtöki munka-kirándulások egyikén társaival együtt valamelyik falu szelén, dülldőfélben levő kunyhóra akadt, a melyben egy öregasszony élt. Az egyik parasztember, aki a fiukhoz csatlakozott, elmondotta, hogy az öreg asszonynak három fia volt, a világháboruban azonban mindhármat elvesztette. Amikor a trónörökös ezt megtudta, nem ment tovább, hanem egy egész délután azzal foglalkozkodott, hogy társaival együtt a rozoga kunyhót gerendákkal megerősítette és még egyéb olyan munkát végzett el, amelyet az ámuló öregasszony bizony egymaga nem tudott volna megtenni.

Amikor a nagyvájda meghallotta, hogy Mussolini olasz miniszterelnök 17 éves fia repülőgépet vezet, azzal a kéréssel fordult felsőes atyjához, hogy ő már 16 éves korában szeretné a pilótaképesítést megszerezni. Nem ismer nehézséget, vagy leküzdhetetlen akadályt maga előtt. Megtörtént már, hogy egy-egy faluban a sárban elakadt autójával. Ilyenkor ő maga is nekifeküdt a kocsinak, hogy azt minél előbb kiszabadítsák. Mindenkor jó példával jár elől. Nevelésének egyik igen fontos részét képezi az az évente megismétlődő 1 hónapos utazás, amelyet a trónörökös társaival az országban tesz meg. Ellátogat ilyenkor a legtávolabbi vidékekre is, hogy a népet és annak szokásait, valamint az országot kellőképpen megismerje. Ilyenkor egyszerű ember módjára beül valamelyik parasztember házába és türelmesen várja a puliszka elkészültét, vagy csendesen ül valamelyik községben és hallgatja, miként csendesül le a falu az napi élete, hogy azután a gyönyörűen szép holdas északa legyen urrá a helység felett.

Ez a szép gyermekkor, az ifjúságnak ez a törekvő korszaka már elmúlt. A nagyvájda, aki 1921. október 25-én született Sinaiban, ma már meglelt férfi. Az elmúlt gyermekkor hű tükrét adja Sidorovici Teofil órnagy-országórparancsnok „Egy királyfi életéből” című munkája. Sido-

NÉMETORSZÁG

A német gyógyfürdők sokasága és forrásaik különféle gyógyhatása mindenkinek megadják a lehetőséget, hogy egészségét újból helyreállítsa. Mielőtt fürdőbe utazna érdeklődjék a német fürdőkre vonatkozólag. Prospektust, tájékoztatást ad minden utazási iroda és az

**OFICIUL TURISTIC GERMAN
București, Calea Victoriei 114**

rovici országórparancsnok közelről figyelhette a trónörökös életének minden mozzanatát és az érdekes, élvezetes formában írja le könyvében. Öfelsége, az uralkodó ezt mondta fiáról: „Mihai, nemcsak az én szeretetemnek, büszkeségemnek és reménységemnek a jelképe, hanem az egész román népnek a jövőbe vetett bizodalma.”

És természetes is, hogy a román nép szereti őt. Mindenkor látható, hogy a trónörökös résztvesz a lakosság bajaiban, résztvesz munkájában. Mindenki a legteljesebb szeretettel fordul feléje, mert meggyőződött, hogy az ország jövőndő királya, mint egyszerű országór, földmives tud lenni a földmivesek között és mint igazi román, beleilleszkedik az ország lakosságának mindennapi életébe.

SCALA moziban naponta

**Deanna
DURBIN**

férfi, egy leány

100 MEN AND A GIRL - DIANA ET SES BOYS

Leopold STOKOWSKY

11 ORCHESTRA PHILARMONICA DE FILADELFA

A legszebb élmény ezt a gyönyörű filmet megnézni. Előadások csütörtökön és szombaton 3, 5, 7 és 9.15 órákor, pénteken 5, 7 és 9.15 órákor, Vasárnap d. e. matiné Alexandra nagyhercegnő, (Marlene Dietrich-hel

A NYEREMÉNYEKET

a nyerteseknek minden adólevonás nélkül fizetik ki.

A MILLIÓ MILLIÓ!

AURORA

ELÁRUSÍTÓ HELYEI

HELYI CIM:

Ha azt követed, MILLIOMOS lehetsz rövid időn belül. Egy sorsjegy az

AURORA

elárusító helyeitől megszabadít gondjaidtól és... a megvalósítatlan tervektől.

A 20. sorsjáték húzásaira, amelyek július 15.-én, augusztus 15.-én, szeptember 15.-én és október 15.-én lesznek, vásároljon sorsjegyeket az AURORA ELÁRUSÍTÓ HELYEITŐL

Leszámitoló Bank R. T. Timisoara, I. Bul. Reg. Ferdinand 8.

Pacha püspök békeszózata a magyar egyháztanácsosokhoz a Kern-ügyben

Kern Pál, püspöki kinevezés folytán a gyárvarosi katolikus egyháztanács tagja, — amint azt többször megírtuk, — még tavasszal cikket írt a Banater Deutsche Zeitungban és azzal vádolta meg a magyar egyháztanácsosokat, hogy a németek által fizetett egyházi adót tőlük idegen népi célokra fordították, a németek kulturális törekvéseit elgáncsolták és általában úgy viselkedtek, amint azt a keresztény katolikus szellem megkövetelte volna. A magyar egyháztanácsosok — nem akarván saját ügyükben bírói tisztet gyakorolni — a püspöki hatósághoz fordultak elégtételért. Kaptak is egy püspöki választ, amely azonban annyira nem volt kielégítő, hogy rendkívüli közgyűlés összehívását kérték. Ez a kérelmük sem ment teljesedésbe, amint ezt az alábbi püspöki irat igazolja, melyet Pacha Agoston intézett ebben az ügyben a magyar egyháztanácsosokhoz, illetve a gyárvarosi egyházközség vezetőségéhez. A leirat a következőként hangzik:

A Timisoarai Püspöktől
2206/1939. sz.

A Temesvár-gyárvarosi Hitközség Erdemes Vezetőségének

Temesvár II.

A Temesvár-gyárvarosi hitközség tanácsának több érdemes magyar nemzetiségű tagja március hó 25-én beadványt intézett hozzám, melyben egyik német helyilapban megjelent cikk ellen állást foglalnak és arra kérnek, hogy sürgősen vizsgáló bizottságot delegáljak a gyárvarosi hitközség ügy-és vagyonkezelésének ellenőrzésére és felülvizsgálására. A beadvány szerint a cikk a hitközség tanácsának magyar tagjait nemcsak mélyen megbántotta, hanem róluk olyan tényeket is állított, amelyek ha valók volnának, őket az egész hitközség közmegevetésének tennék ki. Hangsúlyozzák, hogy sohasem tettek olyat, ami a német testvéreik kulturális érdekeit, vagy céljait veszélyeztette, vagy sértette, vagy a magyar érdekekkel szemben kisebbitette volna. Ezért

hatóságomtól elégtelést is kérek.

A beadványra április 19-én 1563. szám alatt azt válaszoltam, hogy a Temesvár-gyárvarosi egyházközség ügykezelésének megvizsgálására szükség nincsen, miután azt az évi közgyűlések s hatóságom

felülbírálták és a felmentvény illetve a jóváhagyás megadásával

az ügykezelés helyessége megerősítést nyert. Mivel a fellebbezés az ügykezelés ellen sohasem érkezett ide, a Temesvár-gyárvarosi egyházközség ügykezelését teljesen szabályszerűen eszközölté. Ezt kell megállapítanom most is a felvevő ügyiratok és jegyzőkönyvek alapján.

A gyárvarosi hitközség magyar nemzetiségű tagjai május hó 27-én kelt beadványukban rendkívüli közgyűlés egybehívását kérelmezik az elnökség útján, melynek egyetlen tárgya a püspöki leiratra vonatkozó magatartásuk leszögezése volna. Eltekintve attól, hogy az alapszabályok 22. cikke, amely a közgyűlés hatáskörébe tartozó ügyeket felsorolja,

nem tartalmaz olyan pontot, amely a püspöki leiratra vonatkozó magatartásnak leszögezése lenne,

Irén görög hercegnő és a spoletói herceg esküvője

Rokonságba került az olasz és a görög királyi család. Alfonso spanyol exkirály az ünnepségen

Firenzéből jelentik: Szombaton délelőtt történt meg Irén görög királyi hercegnő és a spoletói herceg esküvője. A szertartáson megjelentek az olasz király és felesége, György görög király, Joana bolgár királyné, a kenti hercegi pár, a Savoya-ház hercegei és a görög királyi család tagjai. Az esketési szertartást Monsignore Beccaria, a királyi ház lelkésze vezette. O piemonti herceg, a spoletói és az aostai herceg fűhéj egyenruhát viseltek, míg Irén hercegnő elefántcsontszínű öltözképet viselt hosszú uszálylyal, fején gyönyörű briliáns diadémmal. A székesegyház bejáratától az oltárig tengerész-tisz-

szükségesnek találok, hogy ezen ügygel kapcsolatban, amelyet a magam részéről elintéztnek és lezártak véleményeztem, a következőket hangsúlyozzam.

A hivatolt cikk voltaképpen nem más, mint vélsztási propaganda felhívás. Minden propagand irat rendszerint

tülpépi a szorosan és általánosan használt hírlapi cikkek hangját

és a saját érdekkörből kiindulva azon szempontok domborítja ki, amelyek éppen a propaganda miat szükségeseznek látszanak akkor is, ha sértő szárdék nélkül mégis a másik érdekkörre nézve sérelmesek. Ez a körülmény már

leszállítja nagyban a propaganda-iratok aktszerű megállapításait.

A szóban levő cikk — alkalmasint így értelmezte az olvasóközönség — voltaképpen nem a gyárvarosi tanács ellen szól, hanem

a temesvári hitközség ellen irányul. Hatóságom nem tud róla, hogy a temesvári hitközségek elutasították volna a német egyházi kulturális célokra kérelmezett segélyt.

De viszont tud arról és természetesen tartott, hogy Temesvár összkatolikusága azon egyházi kulturális intézményeket támogatta és segítette, amelyek erre éppen rászorultak és amelyek annak idején léteztek. Hogy a magyar intézmények esetleg nagyobb szükségben voltak és ezért nagyobb segélyre szorultak, azt az akkori körülmények hozták magukkal. A községek életét az alapszabályok szabályozzák, ezek pedig csak a katolikus intézményekre szólnak.

A hitközségek tehát az alapszabályok és a katolikus egyház felfogása szerint jártak el akkor, amikor ott segítettek, ahol arra a legnagyobb szükség volt.

Az utóbbi években azonban ezen egyházi elgondolás mellé egy szintén teljesen méltányolandó szempont kezdett érvényesülni s az, hogy a katolikus egyház és egyházközségek keretén belül létező kulturális intézményeket az egyházi látszagon kívüli a nyelv szerinti kívánalmak s szükségletek érdekköréből is ápolja és gondozza. Ez magával hozza az illető nemzetiségnek nagyobb áldozatkészségét, de viszont megkívánja a bizonyos fokú rendelkezési jogot is.

A múltban teljes harmoniában megoldást nyertek az egyházközségek kulturális intézményeinek kérdései

s meg vagyok győződve, hogy a jövőben is, — most már kibővítve a nemzetiségi elgondolások szellemével, — a függő kérdések az igazságosság és méltányosság mértékében kielégítést nyernek. A temesvári hitközségek magyar és német megbízottai között létrejött megegyezés ezt a célt szolgálja. Meg vagyok győződve, hogy a temesvári hitközségek, úgy mint eddig, az új adott viszonyok közt is megtalálják a helyes utat egyházi kulturális intézményeinek megtartására, fejlesztésére és felvirágoztatására.

Atyailag kérem azért az érdekelteket, hogy nyugodjanak meg a fentemlített ügyben, azt zárják le egyszer s mindenkorra s egy propaganda irattal kapcsolatban ne veszélyeztessék az eddigi megértés és áldásos működést.

Főpásztori áldással, Temesvár 1939. június 20.
Agoston s. k. püspök

Igy szól a legújabb püspöki leirat a Kern ügyben, melyhez a magunk részéről egvelőre csak annyit találunk szükségesnek megemlíteni, hogy a keresztény egyházban Krisztus els apostolai óta egyházközségek vannak és nem hitközségek.

tek sorfala között vonult be a fiatal pár. Az esküvő tanui Achille Starace, a fasiszta-párt főtitkára és Suardo gróf, a szenátus elnöke voltak. A menetet elől a fiatal pár nyitotta meg utánuk György király haladt, karján az aostai anyahercegnővel, majd pedig az olasz király pár következett, utánuk Joana bolgár királyné vezette karján XIII. Alfonso vótl spanyol király. A spoletói hercegi pár esküvőjét a Szent Anunciáta bazilikában tartották meg, a régi hagyományos szertartás szerint, utána pedig az egyil nagy szállodában villásreggeli volt.

Jog és gyakorlat

Letagadhatatlan jelenség, hogy a romániai kisebbségi kérdés megoldásának fejlődése gyakorlati zónákba került. Az elmúlt tízennyolc esztendő alatt, a politikai pártok uralma idején, kormányoknak határozott kisebbségi programot alkottak és ez a helyzet ártott legjobban a kérdés egészséges megoldásának. A múlt rezsimek irányainak kezelési módja, még a jóakarati cselekvésben is, hasonlatos volt ahhoz, amit az orvostudományban tüneti kezelésnek neveznek. Ekkor jelentkező sérelmek, gravamenek, jókora esetekben orvosoltattak, ennek hiányában pedig nem. Nyilvánvaló, hogy ez a vegetatív gyógyászati módszer a kérdés megoldására alkalmas volt. A tünet mögött baj lappang és az egészség, az egészséges fejlődés rendszeres és programos kezelése igényel. A népkisebbségek sem érhetik be ennek, vagy annak a sérelmek orvoslásával, hanem a sérelmek lehetőleg kizáró rendszerrel óhajtanak, olyan pragmatikus rendet, amelyet a nemzet minden fia, az a minden hatósága törvényként tisztel és betart. Az állam sem bízhatja életmegnyilvánulásainak egy fontos részét a mindenkori egyéneljárásra, vagy jóakaratra, hanem jól felgondolt célja csak az lehet, ha a kisebbségi népet befogadó szellemiség szültségét beviszi a nemzeti öntudatba, a közvéleménybe.

A múlt évi, augusztus negyedik statútumot több mondottaknak elismerése volt. Pragmatikus, tételes rendszert kell gyúrni mindabból gondolatmögébből, amely közel két évtizedes az egyik és a másik oldalra kifejlődött. A statútum sok gyakorlati szabályt tartalmaz, de bizonyos hiányérzetet keltett azoknál, a kisebbségi kérdéstől a népkisebbség jogainak minden árnyalati kérdésére választ adtak. A törvény mindig csak norma és útmutató. Az életmegnyilvánulások sokféleségét egyetlen törvénnyel kimeríteni. Azok a kisebbségi vezetők, akik ezt tudták és belátással bírellemmel vártak az alkalmazásra. A múlt évben Gafencu külügyminiszter mutatóra arra, hogy a statútum, az irányelv és az eljárási fordulatok mutatják meg a gyakorlati alkalmazást. Nem jelenti ez azt, hogy maradjon a régi tüneti kezelés, majd a sérelem jelezésekor alkalmazza azt a gyógyírt, amely a nagy recept: a kisebbségi statútum előírta! A statútum létezése szellemet feleltet, kötelező jogszabályt és annak megsértését már tételes jog ellen vét és nem azt a hibás állapotot, amelynek összetétele vitatott maga után. A gyakorlat tényleg az, hogy a kisebbségek teljesítenek, sérelmeket orvosolnak, de mindez már nem természetjog, az emellett természet, hanem a tételes törvény alapján történik. Gafencu külügyminiszter kijelentése témás szavakkal kifejezve abban áll, hogy a statútum a fényforrás, amelyből világosság egy eddig árnyékba rejtett kérdésre és ennyire a fénynek a szórásába kell vinni a népkisebbségi élet különböző ágazatait. A céltudatos munka ezt a világosságot kívánja és emellett lehet dolgozni a kiépítésen.

Ugy a most említett beszéd, mint Calinescu miniszterelnöknek a parlamenti tevényt legelő tett nyilatkozata leszögezi, hogy a kormány maga is csak kiinduló pontnak tekinti az igazságtételi statútumot, csak a keretet látja megmaradt és ezen belül kell cselekedni. Ez a kisebbségek felfogás, mert aki azt valáná, hogy a statútum törvénynek az életnek állandóan fejlődésben és változásban levő formáit fel lehet látni, az vagy elszegelt bürokrata, vagy porcos. Osztjuk azt az álláspontot, hogy a statútumban a mindenkori élet önt vért és annak léte, fejlődése éppen az alkalmazás mibenléte függ. Megnyugvással hallottuk Calinescu miniszterelnöktől, hogy eljött az ideje annak, hogy a kisebbségi élet gyakorlati kérdéseinek egyikét megoldást nyerjen. A romániai magyar kisebbség nyugalommal várja a kormány kisebbségi politikájának kibontakozását, jobban vártva a kérdés fejlődési folyamatát.

Két miniszteri nyilatkozat áll tehát az ország kisebbségi népei előtt és mindketten nyilatkoztak több, mint ígéret. Tett, amely spontán határozással fejezi ki azt, hogy a kérdést fel nem kívánja tartani. A kisebbségi sorsofalon nem lehet többé a politikai életnek az a válság, amely csak választások idején válságos, majd a rövid időköz után ismét kerüljön. Az új helyzetet, amely Calinescu miniszterelnök kétrendbeli és most megismételt nyilatkozata jellemez, egyetlen többségi polgár tarthatja sérelmesnek. A miniszterelnök beszéde megszabja a kisebbségi program keretét: a szociális és kulturális életfeltételek megnevezésével. A magyar népkisebbség sem kíván egyebet, mint önálló szellemi életet, nyel-

MODERN MOTORNAK KIVÁLÓ ÜZEMANYAG

Ha azt akarja, hogy egy motor a legjobb teljesítménnyel dolgozzon, Önnek is a legjobb üzemanyagot kell használnia. A mérnökök, akik a modern magyarságot motorokat megkonstruálták, azt találták, hogy a legmegfelelőbb típusú üzemanyag a Kék Benzin. Az Ethyl Unirea Kék Benzin, amely kiváló nyerspetroleumból a legmo-

dernebb desztilláció utján készül, egyesíti magában mindazokat a tulajdonságokat, amelyeket ez a nagy klasszisu üzemanyag megkövetel. Használjon tehát Ethyl Unirea Kék Benzint, amelyet épen úgy, mint az új luboilt, egy másik Unirea-gyártmányt, a 125 Unirea töltőállomást bármelyikénél megtalál.

Ethyl UNIREA KÉK Benzin UNIREA

Megszigorították a tiencsini ostromzárat

A japán kormány kidolgozta követeléseit. Mig Anglia Csang Kai Seket támogatja, a japánok nem békülnek.

Szombaton összeült a japán kormány albizottsága Hironuma miniszterelnök vezetésével, amely megbeszéljék a japán-angol tárgyalások során támasztandó követelések lényegét. A tárgyaláson részt vett Itagaki hadügyminiszter és Sivataru pénzügyminiszter is. Kiszivárgott hírek szerint a tárgyalások során a pénzügyi kérdések nagy szerepet fognak játszani, mert a háború folytatása szempontjából élet-halál kérdés, hogy Kína milyen pénzügyi helyzetenergiával rendelkezik.

Közben a japán katonai hatóságok megszigorították az ostromzáratot Tiencsin körüli, ezt azzal indokolják meg, hogy az angolok nem változtatták eddigi magatartásukon.

Londonból jelentik: Az angol lapok jelentése szerint a kínai hadvezetőség Kantontól északra támadást kezdett és az éjszónalbeli csapatok délnyugat felől megközelítették a várost.

Az amerikai kormány jegyzékét intézett a japán kormányhoz, amelyben kártérítést követel a Fuceiben lévő amerikai iskola bombázása következtében előállott károk miatt.

A Daily Express értesülése szerint a kínai nemzeti kormány két japán megbízottat jelent meg, akik béketárgyalásokat óhajtanak folytatni.

Tiencsinből jelentik: Ideérkezett jelentés szerint a Kínába akreditált új japán követ a következő nyilatkozatot adta a sajtónak a Kína és Japán között fennálló konfliktusról:

— Mindaddig, amíg Anglia nem határozza el magát arra, hogy abbahagyja Kínában folytatott politikai manipulációját és Csang-Kai-Sek támogatását a japánok érthető ellenszenvvel viseltetnek Kína iránt és felfogásukat nem is tudják revidálni.

Az amerikai szovjetkötet Rooseveltnél

Roosevelt köztársasági elnök tegnap fogadta Unanszki Szovjetország nagykövetet, aki szerdán Moszkvába utazik.

vének jogait és társadalmi színvonalának megőrzését. Sem szellemiekben, sem anyagiakban nem akar lemorzsolódní és olyan kormánypolitikát vár, amely ezen jogait biztosítsa. Az életet a magyar kisebbség kortársaival egyenlően, kiváltság nélkül akarja élni és ezt az életet a statútum alkalmazásától várja. A várakozás álláspontján állva, türelemmel néz a kormány cselekedetei elé. A statútum számára fegyver, vagy védőpajzs, de éppen úgy érzi, mint az e

héten megnyilvánult miniszterelnöki nyilatkozat is kifejezi, hogy a statútum még nem megoldás. A megoldás pedig csak azon elv alapján történhetik, hogy megadassék számára az élet teljessége. Ezt kívánja a maga életosztóne okából, de a közösség érdekében is. Mert egészséges közösségi élet nem lehet az, amely az erősek és gyengék morálján épül fel, hanem az, amelynek pragmatikus szabályai az igazság és emberiség eszméivel tápláltak.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félvre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 80, negyedévre 180, félvre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félvre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

23-10 és este 9 óra után 23-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vásárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Megindult az autóbusszjárat a Belváros és gyárvárosi szőlők között

A gyárvárosi szőlők és a Belváros közötti autóbusszjárat ünnepélyes megnyitása tegnap reggel folyt le. Tieran Emil dr. főpolgármester és a meghívott vendégek autóbusszal kiutaztak a Kimmel-uccai végállomáshoz, ahol Sora Milente lelkész egyházi szertartás keretében beszélt az új autóbusszról, majd a nap jelentőségét méltató beszédet mondott. Utána Tieran dr. főpolgármester tartott beszédet, amelyben örömeinek adott kifejezést, hogy megteremtették a kapcsolatot a gyárvárosi szőlők és a Belváros között és utána megnyitottnak jelentette ki az új autóbusszjáratot. Az ünnepség után a városi villanyüzem uszonnán látta vendégül a meghívottakat. Az új autóbusszjárat 3300 méteres útvonalon bonyolítja le a forgalmat. Az autóbussz a Libertatii térről indulva, reggel, délnél és este szállít utasokat.

(—) **Augusztus 1-ig szabad juhust árusítani a piacokon.** A temesvári hetipiacokon juh-hús árusításával foglalkozó vágók tegnap délnél megjelentek a városházán és Tieran Emil dr. főpolgármestertől kérték a juh-hús árusításának engedélyezését, mivel külön üzletük nincsen. A főpolgármester hivatkozott a husárusítási tilalom indokolt voltára és augusztus elsejéig adott halasztást, amely naptól kezdve a juh-hús árusítása tilos lesz. Az érdekelt árusok, hír szerint, csarnokot kívánnak létesíteni, hogy ott árusíthassák a húst továbbra is.

(—) **Eljegyzés.** Hirth Erzsike, Falböck Géza nevelt leánya (Fratelia) és Fogarasy László (Temesvár) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Szovjet hadihajók érkeznek a svéd partok mentén.** Stockholmól jelentik: A svéd partok mentén az utóbbi napokban számos szovjet hadihajót figyeltek meg. Ezek a hadihajók a svéd partvidék közelében gyakorlatoznak. Az illetékes hatóságok utasították a partvédelmi közegeket, tegyenek haladéktalanul jelentést a szovjet hadihajók minden mozdulatáról.

— **Előadásorozat Berlinben — Romániáról.** Berlinből jelentik: Raducanu Ion, a bucu-restii kereskedelmi akadémia rektora előadást tartott a berlini egyetemen Délkelet-Európa gazdaságpolitikájáról. A válogatott közönség nagy megértéssel fogadta az előadást, amely annak az előadásorozatnak első száma volt, amelyet a berlini egyetem tervezett meg Románia megismerése céljából.

— **A Románia újságírók angliai útja.** Londonból jelentik: A román újságírók pénteken a londoni rádióleadó állomást tekintették meg. A Great Britain and The East című lap örömmel üdvözölte a román újságírókat Angliában és szerencsekívánatait fejezte ki a British Councilnak ezért a kitünőt eszméjéért, amelynek következménye az Anglia és Románia közötti jövőszony fokozása.

— **Petróleumlés.** Ploestiből jelentik: Buztenari vidékén az egyik petróleumkutnál, amely valamikor a Concordia társaság tulajdona volt, hatalmas kiömlés keletkezett. Furási munkálatok közben tört elő váratlanul a kőolaj és ez a kiömlés oly nagy, hogy öránként négy vagon kőolaj kerül felszínre. Az anyagi kár már eddig is óriási.

Julius 2 Vasárnap

Sarlós, Bolgasszony, Otokár

1504. július 2-án halt meg Stefan cel Mare moldovai vajda, a román nép egyik legtehetségesebb uralkodója. Számos győzelmes csatát vívott a török ellen. Harcaiban gyakran székely és magyar csapatok is támogatták.

1714. július 2-án született Gluck Cristoph Wlilibald német zeneszerző. Összesen százhat operát, kilenc szimfoniát, hat szonátát, hét ódát, és egy kantátét írt. Leghíresebb operája Iphigenia Taurisban, amelyet Párisban mutattak be először óriási sikerrel.

1849. július 2-án esett el a csatatéren Gábor Áron, a magyar hadsereg híres ágyúöntője. A tüzér-ségnél mint altiszt szolgált és sok szakkönyvet tanulmányozott. Már régen békés polgár volt, amikor kitört a szabadságharc. A vezetők arról panaszkodtak, hogy nincs ágyú. Gábor Áronnak sikerült egy közönséges kovácsműhelyben ágyút önteni, amelyet hamarosan sikerrel avattak fel az osztrákok elleni harcban. Összesen hatvan ágyút készített. Erdemeiért tisztnek nevezték ki és mint őrnagy halt hősi halált.

1710. július 3-án halt meg Debreczeni Ember Pál református lelkész és egyházi író. Nagy képzettségű pap volt. Különböző helyeken elkészített nagy sikerrel és híveinek az üldöztetések idején bátorítója volt. Számos beszédkötetét és egyházas jellegű könyve maradt az utókorra.

1844. július 3-án nyitotta meg Budán vasöntő műhelyét Ganz Abraham. Nagy szorgalommal fejlesztette ki üzemet és a pesti lánchíd építéskor már őt bízták meg az öntött vastartók szállításával. A kicsiny műhelyből lett évek során a mai híres Ganz-Danubius hírneves gyár, amely gépeket, vasúti vagonokat, hajókat és villamossági berendezéseket gyárt.

1866. július 3-án halt meg Egressy Gábor híres színész. Nagy érdeme, hogy elővette a színház irattárából Katona Józsefnak Bánk bán című darabját és eljártatta a címszerepet. Óriási sikert aratott és ezzel a Bánk bán számára a magyar színpadokon biztosította az örök életet.

1866. július 3-án volt a kónigrázi csata. Ebben a csatában a porczok megverték az osztrák hadsereget.

DIANA

frissít, üdít

(—) **REFORMÁTUS ISTENTISZTELET A KRIZSÁN-TELEPEN.** Ma, vasárnap délután négy óraker református istentisztelet lesz a Krizsán-telepen Sipos Benjámin házában. Igét hirdet Nits István újkisodai lelkész.

(—) **REFORMÁTUS LELEKESZEK ÚJKISODÁN.** A Temesvár-körzeti református lelkészek július 12-én értekezletet tartanak Újkisodán. Az egész napos értekezletet este félkilenc óraker vallásos ünnepély fejezte be, amelynek műsorát idejében ismertették.

— **AZ AGYVÉRTÓDULÁS, a szívzorogás, nehézlégzés, féltelémérzet és az álmatlanság,** ha ezek a rendetlen székürülés következményei, akkor az enyhén, de biztosan ható természetes „**FERENC JÓZSEF**” keserűvíz használata által igen sokszor rövid időn belül megszűnnek. Kérdezze meg orvosát.

(—) **RABLÓTÁMADÁS EGY VAK HARMONIKÁS ELLEN.** Bachmann Jakab vak harmónikást az elmúlt éjszaka a lippai úton két egyneműtámadta és elvették tőle a háromezer lejt erő harmonikáját. Az útonállók kézrekerítésére a rendőrség megindította a nyomozást.

(—) **HÁZASSÁGOK.** A temesvári anyakönyvi hivatalban házasságot kötöttek: Cristici Friderik tisztviselő és Csutar Irina, Muresan Ioan mérnökjelölt és Liliac Livia, Mangules Árpád utazó és Diamantstein Mardolna, Szabó Lajos UDR vasesztergályos és Schmler Adelina, Kronbauer János műszerész és Pinkits Ida, Bodrojan Toma munkás és Tothera Victoria, Megyes Péter szabó és Schmitz Éva, Ránolti Gyula munkás és Pflug Ilona, Toma Vasile szolga és Grca Floarea, Leisch Péter nyomdász és Prunkl Erzsébet, Geger István cinész és Popescu Elena, Hamburger Sándor magántisztviselő és Winder Zizella, Buzocány Mihály asztalos és Kucsuan Erzsébet, Csesznak Dezső kertész és Fülöp Erzsébet, Seraphin Ottó mápántisztviselő és Spaecsek Johanna. Bakonyi János szabó és Nikoltis Katalin.

Rádióvevők figyelmébe

Kivételes alkalom rádióvásárlásra! 250 lei havi részletfizetésre, 300 lei havi részletfizetésre és 500 lei havi részletfizetésre már Super-rádió kapható!

„STANDARD” rádió-szaküzle!

TIMISOARA, I., Eugen de Savoya-u.

(—) **Július 15: a nevetés, a szórakozás, jókedv éjszakája.** Július 15-én, szombaton este rendezi meg a temesi újságírók hálóalapszervezete kertünnepélyét a Lloyd-kertben, mely a nevetés, boldog, derűs szórakozások éjszakája lesz. A Lloyd-kert erre az alkalomra tündér fel lesz díszítve, mert a rendezőség a legmodernebb fény és kertészeti effektusokkal dolgoz. A kivilágított Bega-csatornán felvirágozó, lampionokkal díszített gondolat állnak a közönség rendelkezésére és ez a színes veineci éjszakra fog emlékeztetni. A hölgyeket külön deklí még az a nagyszabású dívatbemutató melynek keretén belül Temesvár legelőkelőbb divatszalonjai mutatják be a legújabb őszi nyári ruhacsodákat. A beléptijegy ezért a csodáért mindössze husz lei. Asztalokról ajlatos idejében gondoskodni, mert mindössze három személy részére sikerült széklet és talokat biztosítani.

Különleges ülőbutorok

szakzszerű készítése és javítása
Reichardt Gyula

kárpitosnál, III., Bulevardul Carol 13. sz.

(—) **SZÜLETÉSEK.** A temesvári anyakönyvi hivatalban a következők születéseket jelentették: Gaspar Gheorghe ügyvéd Lucia Victoria nevű fia, Osztie Imre dr. freidorfii orvos Imre Béla fia, továbbá Guttman Zisi, Barbos Dorin, Hula Lujza újszülöttek.

(—) **A római román egyházközség temei bucsuja** ma, vasárnap lesz az elemi iskola mellett, a templom helyén. A bucsu ünnepség reggel kilenc óraker kezdődik, amikor Jun Ioan plébános istentiszteletet tart. Istentisztelet után körmenet lesz, délután három óraker pedig megkezdődik a népmulatság. A templombúcsu ünnepségeire való tekintettel este tíz egy óráig lesz autóbusszjárat.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJEI SZOLGÁLATÁRA

Ö Vasárnap, július 2-án a szolgálati beosztás következők:

Az I. kerületben a Reg. Ferdinand uton Salvador gyógyszerár

A II. kerületben a Traian téren levő K. gyógyszerár

A III. kerületben a Miron Costin uccán levő Merker gyógyszerár

A IV. kerületben a Vacaescu uccában Braun gyógyszerár

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó szakai szolgálatot tart.

Hétfőn, július 3-án a szolgálati beosztás következők:

Az I. kerületben a Libertatii téren levő J. K. gyógyszerár.

A II. kerületben a Badea Cartan téren Maszaltis gyógyszerár és a Stefan cel Mare ban levő Zeiner gyógyszerár

A III. kerületben az Axente Sever téren Roxin gyógyszerár

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren Csillag gyógyszerár

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Mozsi

VASÁRNAP ÉS HÉTFŐ:
MŰSOR:

APOLLÓ: Zoro, az erdők királya II. rész (angol film).
ATLANTIK: Manuela (angol film), Kémellen (angol film).
CAPITOL: Marna hősei (francia film).
RIVOLI: A kétkelű ember (francia film).
dog Drummond Afrikában (angol film).
SCALA: 100 férfi, 1 nő (angol film).

Lesz-e háború?

A Brit Közelemény Intézet legújabb ankétján ez a kérdést vetette fel:
 — Mit gondol, a háború esélye növekedett, vagy csökkent-e a múlt év óta?
 A válaszok, amelyeket a News Chronicle kö- zöl, százalékszerűen így oszlanak meg:
 30 százalék szerint növekedett,
 57 százalék szerint csökkent,
 13 százalék nem mondott véleményt.
 A kormányparti angolok általában ózakkadós- bak, mint az ellenzékiek. A nők ugyancsak kevésbé látják veszedelmesnek a helyzetet, mint a férfiak. Ez utóbbi tény a News Chronicle különösen ér- dekesnek találja, mert nemrég az Egyesült Álla- mokban is felvetettek egy hasonló kérdést a nők jóval nagyobb arányban adták pesszimista fele- letet, mint a férfiak. Érdekes az is, hogy Angliá- ban különösen az idősebb és gazdagabb emberek optimisták.

— **IDEGES EMBEREKNÉL ÉS LELKIBE- TEGEKNÉL** az igen enyhe hatású mindig megbíz- ható természetes „**FERENC JÓZSEF**” kesztyű — reggel éhgyomorra egy pohárral bevéve — kiadós béllúrlást, jó gyomormozgást és elegendő étvágy- érzetet hoz létre. Kérdezze meg orvosát.

— **A kézfogás művészete.** A Manchester Guardian írja: Egy olyan ut, amelyet most a király és királyné tett, nem csekély fizikai megerőltetéssel járt; fáradságukat valószínű- leg még növelte a nagyszámu alkalom, amikor kezét kellett fogniok a bemutatott személyisé- gekkel. Például, mikor a washingtoni Capito- lumba látogattak el, szesátorok és képviselők százaival fogtak kezét egy délelőtt... A ki- rály és a királyné ezután jobban megértheti majd az amerikai elnök hivatali helyzetének egyik árnyoldalát, mert a Fehér Ház látogatói- nak tömegével kezét fogni az elnöknek egyik rendszeres kötelessége... Az Egyesült Álla- mok első elnöke, George Washington, fogadó óráin nem fogott kezét senkivel, csupán meg- hajolt. Az akkori sajtó gúnyolódott „monar- chikus” szokásán és a sajtótámadások követ- kezében áttértek a kézfogásnak állítólag de- mokratikusabb gyakorlatára. Azóta sok elnök sajnálhatta, hogy megtörték a precedenst, a melyet Washington kezdeményezett. Azt mondják, van egy titka, hogy a tömeges kézfogást izomláz és kezünk megdagadása nélkül usszuk meg. Gyorsan meg kell szorítani a lá- togató kezét, még mielőtt az megszorítaná a mienket. Theodore Roosevelt elnök mestere volt ennek a művészetnek.

— **Hatalmas malomtűz.** Constantából jelen- ik: Nagyobbárányu tűzkatasztrófa pusztított Mangalia helységben. A kora hajnali órákban rögyladt a „Callatis” revü gőzmalom. A tűz ütőerését ugyan nyomban felfedezték, mire azon- ban a tűzoltóság megérkezett, a malomépület már egyetlen lángtenger volt. A tűzoltók mun- tája mindenekelőtt arra irányult, hogy a ma- omépülethez tartozó géptermet, ahol a város állanyvilágítását szolgáltató dinamók vannak elhelyezve, megmentsék. Ez a tevékenységük si- terrel járt, a malom azonban leégett. Az anyá- gi kár rendkívül nagy.

— **Agyonlőttek Budapestben egy toloncházi zökevényt.** Budapestről jelentik: Koránik Teo- lor 28 éves hentes segéd és Jedlicsak József 29 éves pékségd, toloncházi rabok ma éjszaka szö- kést kíséreltek meg a toloncházból. A szökést zonnal felfedezték és miután a két zökevényt a tiasztó lövésekre nem állt meg, az őrség sortű- zet adott le rájuk. Az egyik golyó Koránikot halálosan találta. Jedlicsaknak sikerült elmenekülni. Koránik cseh állampolgár volt és most állt kitoloncolás alatt.

(—) **Szőlő- és gyümölcsfapermetező, oltó- rumi, kertművelési eszközök, földművelési cik- kek, szerszámok, kocsitengelyek, jutányosan kaphatók Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.**

— **Halálos gépkocsiszerekesötlenység.** Bucu- restiből jelentik: Az elmúlt éjszaka Ionescu Du- mitru gépkocsitulajdonos egész éjszakai mula- tozás után a hajnali órákban többedmagával autókirándulásra indult. Az autó örült sebessé- gel rohand keresztül az utcákon, úgyhogy a közlekedési rendőrök többször is megállásra in- tették, a kocsi azonban továbbra is meg nem engedett sebességgel folytatta útját. Már a város szélén haladtak, amikor egy hirtelen fordulónál az erősen ittas vezető elvesztette uralmát a kormány fölött és a kocsi felborult. Egy Mari- nescu Andrei nevű férfi nyomban meghalt, míg Ionescu Dumitru és egyik barátja súlyos sérülé- seket szenvedett. A felborult autóban egy nő is volt, ez azonban csodálatos véletlen folytán sér- tetlen maradt.

Keresse fel BUCURESTIBEN a

SPLENDID PARC

SZÁLLODÁT

Zavartalanul működik. Bejárat a Stírbei Vodă 4. számon keresztül és Calea Victoriei 57. (A régi ismert **SPLENDID SZÁLLODÁI** keresztül)

Józseffalváért

Minden nap érkezik a Déli Hírlap olvasó táborából legalább egy téglára, egy gerendára, egy ablakfára, házi felszerelésre való adomány a porráégett Józseffalva községnek újból leen- dő felépítéséhez. Július elsején kezdődött az új- jáépítés lelkes munkája és biztosra vehető, hogy az emberi szeretet és részvét újból tett alá hoz- za azokat a hajléktalankokat, amelyeket a ki- méletlen végzet a földdel tett egyenlővé. Leg- újabb adományaink sorában kiemelkedik Bonn József előfizetőnk, aki ezer leit adott az ember- baráti célra, példát szolgáltatva, hogy minden- ki vagyoni viszonyaihoz mérten siessen a szen- vedők és nélkülözők segítségére. Tegnap a köv- etkező adományok érkeztek a Déli Hírlap ki- adóhivatalába:

- Bonn József 1000.—
 - Györgyösi Zoltán 200.—
 - R. I. 150.—
 - Csikós János 100.—
 - Giller József 100.—
 - Szász Mihály 100.—
 - Szt. Erzsébet tisztelője 100.—
 - H. V. 100.—
 - Szent Antal nevében 50.—
 - Eddig kimutatott adományok Lei 41.975.—
 - Gyűjtésünk a mai napig Lei 43.875.—
- A gyűjtést folytatjuk és minden adományt a Déli Hírlapban nyugtázzunk.

Gărăna Wolfsberg

1000 m. magaslati hely. Szezon május 15-től október 15-ig.
Legelősbő nyaralótelep
 3 bazinos strand. Vasútállomás:
 Slatina-Mică. Autó csak rende- lésre vár az állomáson. Prospek- tust készséggel küld: **J. WEIN- FURTER, GARANA WOLFS- BERG, Slatina-Timisulii**

Nyaralótelep

— **VIZREBOCSAJTOTTAK EGY NÉMET NE- HEZ CIRKALÓT.** Brémából jelentik: A tízezer ton- nás Hell nevű nehéz cirkáló szombaton délben nagy ünnepek közepe tte bocsajtották vizre.

— **ZOG EXKIRÁLY PÁRISBA ÉS LONDON- BA MEGY.** Istambulból jelentik: Zog volt alban király tegnap a Transilvania nevű motoros hajón Istambulból Alexandria utazott, ahonnan folytat- ta útját Franciaország felé. Érkezését Párisba va- sárnap délutánra várják. Londonba érkezett jelentés szerint Zog alban király a jövő héten Londonba utazik.

Mrazek Viktor dr.

Temesvár orvostársadalmának súlyos gyá- sza van. Mrazek Broniszlav Viktor dr. orvos szombaton reggel négy óraker szívtrombózis következtében hirtelen meghalt. A hetven éves öregur jellegzetes, köztisztelt egyénisége volt városunk társadalmának, harmincöt éve folyta- tott Temesvárott orvosi gyakorlatot és élénk szerepet vitt az egyesületi és társadalmi életben. Mrazek dr. 1869-ben Lembergben született. Fe- leségével, született Zimmerer Emilia Katalin- nal negyvenhat évig élt zavartalan házasság- ban. A háború alatt a temesvári helyőrségi kór- ház helyettes parancsnoka volt. Az utóbbi évek- ben mint a belvárosi katolikus egyházközség tanácsosa és a Házulajdonosok Egyesületének igazgatója értékes munkásságot fejtett ki. Ha- lálá váratlanul következett be, amennyiben az egészséges férfiut hajnalban szivromham fogta el és rövid szenvedés után szíverelzáródás halálát okozta. Özvegyén kívül gyászolja egyetlen leá- nya, Probst János ügyvéd felesége, továbbá unokái, dédunokái és nagy rokonsága. A gyár- városi katolikus temető kapornájából ma, vasár- nap délután félhét óraker megy végbe a tema- tése.

— **Meghalt egy 116 éves ember.** Toplita-Romanáról jelentik: Starceni községben 116 esztendő korában elhunyt Buna Gherasim, a vidék legöregebb embere. A szokatlan életkort elért paraszember 46 éves korában nősült és feleségével 49 esztendőig élt együtt. Huszonegy éve özvegy. Az elhunynak három gyermeke van életben, akik közül a legidősebb 64 esz- tendős.

— **NÉMETORSZÁGBAN A PAPSÁG RÉSZT- VESZ A MUNKASZOLGÁLATBAN.** Berlinből je- lentik: A kultuszminiszter Göring marsallal egyet- értésben úgy határozott, hogy a katolikus klerus tagjai is kötelesek a munkaszolgálatban résztvenni még pedig légvédelmi téren.

— **MINISZTERI TEMETTEK JUGOSZLÁ- VIABAN.** Belgrádból jelentik: Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök Szerajevóba utazott, hogy résztve- gyen Spaho jugoszláv közlekedésügyi miniszter temetésén. Cvetkovics miniszterelnök ezután megláto- gatta kastélyában Pál régensherceget. Ennek a láto- gatásnak az a célja, hogy megtárgyalják, mivel tölt- sék be a megüresedett közlekedésügyi tárcát.

— **A Ferencváros legyőzte a Spartát.** Prá- gából jelentik: A Ferencváros szombaton mér- között másodsor a Spartával. A Ferencváros 2:0 (0:0) arányú győzelmet arott és így tovább halad előre a középkupaöntőben. A gólokat Szálasi és Kiszely lőtték.

(—) **LELKIGYAKORLATOK TANITÓNÓK RÉSZÉRE** a Temesvári-józsefvárosi zárdában július 3—7-ig. Mindenki szeretettel várunk. Az állami iskoláknál alkalmazott tanítónóknak megengedte a tanfelügyelőség a részvételt. Föltétel az úttóbbiak- nál: a tanítónó kérvényt intéz az iskolai tanfelügye- lőséghez szabadságért. A kérvényen az igazgatóság igazolja, hogy a tanítónó eleget tett az évrzással járó kötelezettségének. A választ nem kell bevárni. Jelenkezést legkésőbb július 1-ig kérjük a jözsef- városi zárdába.

— **A Hungária veresége Svédországban.** Stockholmból jelentik: A Husgária labdarugó csapata Helsingburgban a helyi csapattal mér- között, amely 5:2 (1:0) arányban vereséget szenvedett.

(—) **HALALOZÁSOK.** Jászai Hugó nagyszent- miklósi kereskedő 49 éves korában meghalt. Teme- tése nagy részvét mellett ment végbe. Elhunytát édesanyja, testvérei és kiterjedt rokonság gyászol- ja. Koporója fölött Feldmann Sámuel dr. főrabbi magaszárnyalású beszéddel méltatta az elhunyt kiváló munkásságát és jótékonyági működését. A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő halalozásokat jelentették be: Révész Béla mérnök 60 éves, Tarita Petru szolja 52 éves, Ursulet Ioana napszámosnő 21 éves, Maszonyi Ferenc cipész 84 éves, Pavel Mária földművesnő 73 éves, Petcu Mi- hail tisztviselő 24 éves, özvegy Bürger Anna szü- letett Morlok 74 éves korában.

TELJESEN UJONNAN RENOVÁLT A VOLT HELVETIA PENSIO

garzónszobák egyes személyek és családok részére. Hideg és meleg folyóvízzel, központi fűtéssel, július elsejétől jutányos áron ki- adók. — Szép fekvés! — Tiszta levegő! **TEMESVÁR, Erzsébetváros, Ciordas-ucca 2.** (Telefon 31—22.)

Fegyverkezési bonokat bocsát ki a francia kormány

A francia hivatalos lap szombat reggeli szá- mában rendeletet közöl, amelynek értelmében a nemzetvédelmi pénztár két éves fegyverkezési kincstári jegyeket bocsát ki 4 és fél százalékos kamatozással. A kibocsátás összegét nem korlá- tozzák és minden jegyzést tudomásul vesznek.

Békecsók közben szurták le az algiri nagymuftit

A gyilkos és felbujtó a bíróság előtt

Párisból jelentik: Az algiri törvényszék most kezdte meg az algiri muzulmánok vezetője: Si Bendali Amor Mahmud mufti gyilkosai bünygyének tárgyalását. Az algiri nagymufti, az algiri francia gyarmat területén élő muzulmánok főpapját még

1936. augusztusában gyilkolta meg egy arab csavargó.

A gyilkosságot fényes nappal, a város egyik legforgalmasabb utcájában követették el és bár a gyilkosságnak számos szemtanúja volt, huszszu ideig tartott, amíg a rendőrség a gyilkosok nyomára bukkant.

A HALÁLOS ÁLDÁS.

A gyilkosságot azelőtt a moshé előtt követték el, ahol a főpap reggeli ájtatosságát végezte. Amikor a főpap a Rue de la Lyre nevű forgalmas utcába fordult be a moshából jövet, egy husz év körüli arab fiatalember, Mahara Ali megállította és áldását kérte. A fiatalember „békecsókot” kért a főpaptól, aki erre le is hajolt, hogy megcsókolja az ismeretlen, csavargó külsejű fiatalember homlokát. Ezalatt Mahara Ali bűntársa, Mohamed Ben Ali, akit Akasa néven ismertek a külvárosban, hátulról késsel leszúrta a főmuftit,

akinek szívért járta át a bajonet és a helyszínen kiszenvetett.

Noha a gyilkosság forgalmas utcán történt, a rendőrség csak hónapok mulva fogta el a tetteseket két könnyű erkölcsű leány besugása alapján. Az egyik leányt azóta is a rendőrség őrzi, hogy megmentsék a gyilkosok barátainak bosszújától, a másik leány azonban nyomtalanul eltűnt. Valószínűleg rajta már megboszoszták az árulást.

KI A FELBUJTÓ?

A gyilkos Akasa letartóztatásakor részletes beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy egy ismert arab politikai mozgalom, „A haladás köre” vezetői biztatták őt fel a gyilkosság elkövetésére. Egy ismert arab politikai vezető: El-Obi sejket nevezte meg egyik felbujtójának és azt állította, hogy El-Obi sejk adta át neki a tört is, amellyel azután a gyilkosságot elkövetete. Egyébként —

harmincezer frank vérdíjat ígértek neki.

A hatóságok kinos helyzetbe kerültek El-Obi sejk nevét ismerik a muzulmán világban. A sejk a nyomorgó arab tömegek életnivójának emeléséért küzd, több forradalmi mozgalomban vett részt, de nagy szolgálatokat tett már a francia gyarmati hatóságoknak is.

Néhány évvel ezelőtt El-Obi sejk az algiri „Haladás körének” megbízásából Párisba utazott és átadta a kormánynak az arabok kívánóságait. Si Bendali Amor Mahmud nagymufti azonban előzőleg táviratban tiltakozott a francia kormánynál El-Obi sejk küldetése ellen.

A nagymuftinak ez a beavatkozása éles harcra vezetett a „Haladás köre” és a nagymufti hívei között. A rendőrség azonban még sem akart most hitelt adni a gyilkos vallomásának, amely szerint El-Obi sejk bérelte volna fel őt a gyilkosságra, mert tudták, hogy a sejk a vitás kérdések békés uton való elintézésének híve.

A gyilkos azonban elvezette a detektíveket arra a helyre, ahol szerinte El-Obi sejk átadta neki a tört. Az egyre szaporodó bizonyítékok alapján a rendőrség letartóztatta El-Obi sejkét. Néhány nappal később Akasa azonban visszavonta vallomását és kijelentette, hogy alaptalanul vádolta meg a sejkét.

UJABB TITKOK.

A gyilkos a szembesítés során a sejk lábai elé vetette magát és így kért tőle bocsánatot.

El-Obi sejkét a rendőrség szabadlábra helyezte, de az ügyész kiterjesztette a vádat rá is, felbujtás gyanúja miatt. Ugyancsak felbujtással vádolják Abbas Darki ismert gazdag arab kereskedőt, akit Akasa szintén megvádolt.

A főtárgyalás iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert azt remélik, hogy a három évvel ezelőtt elkövetett gyilkosság tetteszeinek bünpere során

világosság derül az arab mozgalom rejtélyes hátterére.

A vádlottak ugyan az első beismerő vallomás visszavonása után nem voltak hajlandók megmondani, hogy ki bujtotta fel őket tulajdonképpen a nagymufti meggyilkolására, de esetleg a főtárgyaláson beismerő vallomást tesznek, hogy életüket megmentésük.

Egy londoni multimilliomos 27 éves gyomorhajából

gyógyult ki a GASTRO-D. kezeléssel. Mr. Morr Frenghtoin ismert londoni multimilliomos, akinek a kenti hercegségben óriási birtokai vannak, 27 éven át szenvedett makacs gyomor- és bélhajában. Azt nem is kell mondanunk, hogy az angol főúr a világon mindent megpróbált, orvosi tanácsára bejárta az összes világfürdőket, de nem tudott tartós javulást elérni. Sőt az utóbbi időben már annyira rosszbodott állapota, hogy mindent kihányt, csak teas tejet tűrt a gyomra.

Orvosi tanácsára végre az Amerikában, híres tudósok által felfedezett gyógyítóvívny-kivonatot, a GASTRO-D. gyógyszert kezdte szedni és már az első hetekben olyan javulás állott be, hogy könnyebb diétás kosztot ehetett, három havi kúra után pedig tökéletesen meggyógyult és ma már, — dacára magas korának — mindent ehetik és ismét golfozhatik. A világhírű amerikai GASTRO-D. rendkívüli gyógyító hatással van a legmakacsabb gyomor-, bél-, epe- és májbetegedések eseteiben.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lei utánvétel mellett Császár E. gyógyszerházban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

A szóbeli érettségi vizsga első napján harminchárom jelölt közül huszonkettő felelt meg

A Carmen Sylva leányliceumban működő érettségi bizottság előtt a szóbeli érettségi vizsga első napján tizenhét jelölt lett vizsgát és ezek közül a következő tizenhatot nyilvánították érettnak: Gropsian Horia Mircea, Lichtfusz Tibor, Mioc Damaschin, Nicolaevici A., Sárfi János, akik valamennyien az oravicei fiu-liceum végzett növendékei. A római katolikus német liceum diákjai közül Biring Emil, Braun János, Elme Gyula, Endresz József, Glaser János, Guth Alfréd, Holschwandner Walter,

Jentner Ervin, Jung Miklós, Martin János és Matern Béla. A Diaconovici Loga liceumban működő bizottság előtt az első napon a piarista liceum tizenöt jelöltje tett szóbeli vizsgát. Ezek közül a következők hat vizsgázott sikeresen: Auslaender András, Csongor Dénes, Ferch Gyula, Kokay Gyula, Kun János és Loichita Eftimie. A kereskedelmi liceumban működő bizottság tegnap reggel kezdte meg a szóbeli érettségi vizsgát.

WILLY FRITZSCH és LILIAN HARVEY, a film két világhírű nagysága, az UFA új nagy filmjében, amelynek címe „Asszony a kormánykerékénél”

A mentők új sorsjátékot rendeznek

A mentők új sorsjátékot rendeznek, melynek húzása visszavonhatatlanul

július 16-án

d. e. 10 órakor a mentőtársulat dísztermében lesz. Összesen 100 nyeremény lesz

1 FŐNYEREMÉNNYEL

1 modern ebédlő, 1 komplet háló, 1 komplet konyha és 1 bicikli. A sorjegy ára úgy mint a múltban **CSAK 20 LEI**

A főnyeremények kj vannak állítva, Belváros Löffler-palota A., a volt posta helyiségében és egész nap megtekinthetők.

BELÉPŐ DIJ NINCSEN

Jobb Kubán Endre:

Látogatás a szabadfalui Petőfi emlékműnél

Aki nem a kirándulás könnyebbik részét választja és az autóbussz helyett, Petőfi szelleméhez hűn gyalog, az apostolok szerénységén indul el Temesvárról Szabadfalú felé, a Józsefvárosból egy hosszú, aranyas fasorba ér. Rövid tíz percnél se tá, az időre annyira emlékeztető poros országút mentén, máris Ujszabadfalún vagyunk. Ujszabadfalú, szabadfalúnak, ennek a dolgos, józanszerű és szívű láb községnek új telepítése és takaros házaival, özíjjával külvárosra emlékeztet.

Szabadfalú nemcsak a magyar irodalomtörténetnek, hanem a szabadságharcnak is egyik kiemelkedő helye. Az osztrák kézen levő Temesvár felszabadítását innen kísérelte meg Bem tábornok, a szabadság fanatikus megszállója, aki végigjárta már urófanát mindama országait, ahol az elnyomás attól élő és szenvedő népek kibontották a felkelés logóját. Illyés Gyula írja róla, hogy ez a képzett, tanult katonatiszt hadi sikereit a lázadó seregekkel aratja. Harminc éves korában elhagyja a cári adseréget, a lengyel forradalom kitörésénél 9000 emberrel szétveri a harmincezer oroszot, Ostróskál tüzrésszel fordítja meg az ütököt sorsát és t nevezik ki a tüzrésség főparancsnokának. A leeresztés után Párisban emigrál innen Portugáliába szöktetve a felkelők hívó szava, ismét Páris, utána Lemberg és Bécsben a Metternich ellen felkelt város védelmét irányítja. Windischgrätz elől Magyarországra menekül. Minden országban, ahol küzd testének valamelyik darabját veszti. Sánta és béna, félszemű, alkarcjában két golyót eresztettek és Magyarországon obbke középső újat veszti.

Amikor felajánlja szolgálatait a magyar koránnyak, a szabadságharc sorsa Erdélyben csúszik le. Erdély már elvesztett, osztrák armádia tanyázik itt és Bem csodát produkál. A magyarur kukkolt sem udó, németül is gyengén beszélő hős kitűnően ismeri a népeket és ezt hívja segítségül. Kirántja az osztrák kamarilla kezéből az ütökártyát, amikor szűcsai kiáltványban nemzetiségi és vallási jogegyenlőséget hirdet, teljes népi autonómiát ígér és ami a legfontosabb: földosztást!

A nép tódul lobogó alá és egyik ütökötzetet a másik után nyeri meg. Hamarosan úr Erdélyben és

Bem elégtételt ad Petőfi Sándornak

Mert Petőfi Sándornak a modern európai humanizmus vezéralakjának, a magyar szabadságharc költőfélistenének, 1848 március 15. hősének a lengyel Bem tábornok szolgálatot igazságot, amikor a vérig sértett költő önmagya ranggal kiegészítette és ezzel maradéktalanul visszaadta hitét, bátorságát, forradalmi lendületét és — ami a legfontosabb — lantját, hogy lelkesítő dalait továbbra is pazar bölcseséggel onthassa az élet-halálharcát vívó nép közé.

A századosi rangban harctérre siető és futári szolgálatot teljesítő Petőfi, akinek minden vágya harctérre, csaták mezején, dobogó paripák patái alatt elesni, fontosabbnak tartja a kardot a nyak-kendőnél és Mészáros Lázár tábornokkal való nyak-kendő incidense után, mert az felelősségre vonta, hogy hiányos öltözékben, kraváttal nélkül hozott számára jelentést, elkedvetlenedve Bem tábornokhoz menekül.

Bem nemcsak kiváló hadvezér, hanem az emberi lélek alapos ismerője. Látja Petőfi majdnem legendás népszerűségét, tanuja volt annak a könnyekig megható jelenetnek, amikor sötét országúton haladó, elfáradt, gyaloglástól elcsigázott bakák felismerve a költőt, megbontják soraikat és lelkes éljenzéssel hozzá telonganak, kézzel segítést kérve és kapva.

Főhadiszállásán örnaggyá üti a költőt, beheggeszti sebeit.

Temesvár ostroma pedig folyik. Molinari tábornok az osztrák armádia büszkesége, akiről ezredet is neveznek elesik. Temesvár felszabadítása azonban nem sikerül. Mint annyiszor, most is az önfeladás és a hadidicsőség féltése üti el a diadaltól a magyar sereget.

Bem döntő rohamra indul és parancsot ad Vécseynek, hogy az is indítsa el ezredet a megindított védők ellen. Vécsey azonban rebelliss, nem engedelmeskedik, homlokegyenest ellenkező utasításokat ad és a támadó Bem csapatai véres homlokkal, eszeveszettezen menekülnek a várak alól...

Igen, erre kell gondolnunk, amikor itt állunk Petőfi Sándor domborműve alatt. Versek csatazaj, halhatatlan költemények sorai és dobpergés elevenedik meg füllünkben és ebből az édesbűs hangulatból, a mult megejtő varázsából beszéd riaszt fel.

Lépszaj, kavics csörren és elfojtott párbeszéd

Temesvár felszabadítására indul. Szabadfalún üti fel — a mostani lelkészlakban — főhadiszállását és innen vezeti az ostromot.

Szabadfalú magasba ivelő, mutatójú gyanánt égfelé nyuló templomtornya emelkedik előttünk. A kék ég bakacsinján ragyogó nap egykedvűen dobja alá izzó fénykévéit és a tikkasztó hőségben ujjongó örömmel köszöntjük a felüldést ígérő, kicsiny parkot, mely kedves oázisként integet felénk.

Földvidámodott szívvel lép be az útívándor az arnyas ligetbe.

A liget Erdély és Bánság magyarságának zarándokhelye, de kegyhelye minden szabadságot és költészetet szerető nép fiának is. Itt, ebben a hús berekben, sejtelmesen suhogó fáktól körülölelve áll a Petőfi-emlékmű, mely 1912-ik év novemberében közadakozásból készült.

Az idő vasfogatól megvástolt és esőtől rozsdásra mart, el-elszakadozó, meggörbült vasrudakból állított kerítés védi és öleli körül szerető gyengédséggel és óvó féltéssel az emlékművet. A közepen két oldalról nyíló szabad tér, nyitott kapu gyanánt hív s csábít a málladozó lépcsők felé. Néhány lépcsőfok és kemény gránitkőből kifaragva, dacolva minden vésszel és muló idővel, előttünk áll a magyar világ-irodalom egyik legkiemelkedőbb szellemóriásának, Petőfi Sándornak éles profilja.

A remekbe faragott dombormű alatt, mely Sipos András szobrászművész műremeke, a következő felirat:

„Ezen a helyen állott az 1849. évben Bem József altábornagy főhadiszállása, amelyben 1849 május 3-án Petőfi Sándor, nemzetünk koszorus lantosa honvédmaggyi kinevezését kapta. Ezen történelmi tények örök emlékéül, 1912 november 10-én állítottatták fel ezen emlékmű közadakozásból.”

Ennyi a szöveg. Az emlékmű alatti felirások mindenkor klasszikus tömörséggel készülnek és csak magát a történelmi tényről örökítik kőbe, vagy vasba, bronzba, akár márványba, de soha nem térnek ki a történelem sodrában annyira fontos mellékkörülményekre is. Milyen keveset mondó és mégis sokat eláruló felirat.

foszlánya ér el a füllünkig és az emberi zajra riadtan, csivogva repdesnek szanaszét a közelben békésen pihenő madarak. Oh ti szárnyas, kétlábu, fénylő tollu madárkák, töletek tanulta, éneketeket lesve saátította el a dal mesterségét a póta, hogy a tudás vértjével felszerelve messze elhagyjant titeket! De csitt! Némuljon el minden feltűnő emlék, hallgassatok el madárkák, nézzük, figyeljük és lesünk, hogy kiket vezérelt el a sors szeszélve mesterekhez?

Szerelmes pár, mosolygós arcú, nevető szemű leányka, egyszerű ruhácskában és ünneplő köntösű ifju, komolykodva lépdel mellette. Az emlékmű mellett padok tárulkoznak, kínálják fel magukat az elfáradt vándornak és a két szerelmes le is telep-zik.

Vajjon tudják-e, amikor itt ünek és kedves bohóságokat szólnak az édes, megejtő nyári csendben egymás füllébe, hogy a szereltem megejtő szépségét zengő és daloló póta emléknél találtak buvóhelyet?

Petőfi szelleme leng itt körüskörül és hiszem, hogy az ő szavai kelnek életre a szerelmet suttagó ifju legényke ajkán...

MENTSUK MEG A PUSZTULÓ EMLÉKMŰVET

Halkan, lábujjhegyen szökünk el az emlékmű mellől.

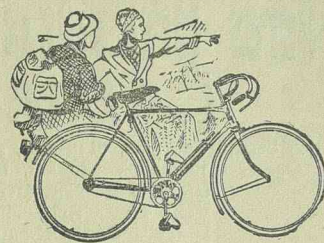
Szabadfalú nyilegyenes főuccáján, közvetlenül a templom mellé épült a paplak. Simonsits római katolikus lelkész hívó mozdulattal, magyaros vendégszeretettel fogad. Hamarosan az emlékmű történetéről kezd beszélni. Megtudjuk, hogy a leleplezőskor az ünnepi beszédet Csukovics Sándor kegyestanító-rendi tanár mondotta, aki még ma is itt él a városunkban, de már nyugalomban.

Tőle tudjuk meg, hogy Szabadfalú temetőjében honvédsír is van. Tizenkét éve van annak, hogy sirás-ás alkalmával egész halom emberi csontváza bukkantak. Temesvár ostrománál elesett honvédek egyik tömegsírját bolygatta meg a véletlen. A csontvázak mellett honvédménte foszlányai, mentegombok és teljesen éf emberri fogtolt összeragott fapipát találtak.

Az elesett hősök új sirba kerültek, ahol most már háborítatlan alhatják örök álmukat.

Es a szabadfalui Petőfi-emlékmű látogatásáról

KERKÉPÁRON ki a szabadba...

Csak szaküzletben vásároljon!

ELECTRON

Temesvár, I., Bratianu-tér, püspöki palota
Erdély-Bánság legnagyobb kerékpár
és motorkerékpár szaküzlete
Előnyös fizetési feltételek.

szóló krónikát méla epiloggussal kell befejeznünk. Mozduljon meg a bánsági magyarság lelkiismerete, álljunk össze és előkotort fillereinkkel mentjük meg a végső pusztulástól Petőfi-kegyhelyünket. Így leszünk méltók Petőfi Sándor emlékéhez, aki minden nép irodalmának kínese és minden nép szabadságának lelkes, igenlő harcosa volt.

Lerohanás

A modern háború nagy kérdése

Világszerte legizgalmasabb témák egyike, mégpedig nemesúpan a katonai szakemberek, hanem a nagyközönség legszélesebb körében is, hogy egy esetleges világháborúban sikerülhet-e az ellenség villámgyors „lerohanása”.

Minden hadviselő fél saját győzelmé érdekében minél nagyobb fölőnyre törekszik. Ezt a legkönnyebben úgy érheti el, ha haderejével az ellenség ellen-szegülését már csirájában elfojtja. Ebből fejlődött a lerohanás elmélete,

amelynek a jövő háborújában kétségtelenül igen nagy szerepe lesz.

Az a fél, amely lerohanással akar megsemmisítő, gyors győzelmet aratni, légi flottájával meglepetészerűen, vagyis hadüzenet nélkül megtámadja az ellenség országának idegközpontját: a fővárost, továbbá minden fontos ipari és közlekedési gócpontot, hogy a háború vezetését megbénítsa, az ország lakosságát megrémítse, a hadsereg mozgósítását megghusítsa és a hadiipar felkészülését megakadályozza.

Ha gigantikus méretű légitámadásoknak sikerül, megindulnak a gyorsan mozgó csapatok, a motorizált hadosztályok és hadtestek villámgyors betöréssel birtokukba veszik a légitámadásokkal megbénított országot. Még ha ez nem is sikerül esetleg nekik, akkor is szétszórják az ellenséges hadseregeket és megakadályozzák a rendszeres ellenállás nyugodt megszervezését.

A lerohanás tehát egyidőben játszódik le a levegőben és a földön. Ma már világszerte kitűnően kiképzett óriási légitlották állanak készenlétben a villámgyors lerohanás végrehajtására, de készen állanak a motorizált csapatok is, amelyek gyors előretörésüket önállóan végzik.

A hadászati legújabb fejlődése Olaszországban és Németországban oda jutott, hogy a légi flottákat önálló hadtestekbe tömörítik.

A lerohanó támadástól nagy eredményt lehet várni mindenütt, ahol a légvédelem és a légitlalom nem működik a legnagyobb pontossággal; sikerül lesz ott is, ahol a lerohanó légitlották és motorizált hadtestek útját nem állják el hasonlóan erős ellenséges csapatok és ahol pénzhiány miatt nincsenek komolyabb erődítmények.

Ennek ellenére valószínűleg elmarad a lerohanással járó nagy hatás az-akkal a nemzetekkel szemben, amelyek komolyan felkészültek a háborúra. Az abesszin háború megmutatta, hogy az ellenállás még hatalmas légi fölőny esetében sem török meg azonnal. Ugyanez volt a tapasztalat Spanyolországban is, ahol Francóék diadala nem volt a nemzetiek légi fölőnyének kizárólagos következménye.

Nagy kilátása van a sikerre a lerohanásnak ott, ahol a nemzet háborús akaratát nem elég erős és ahol a nép balsors idején képtelen a veszedelem árnyához mért nagy lelki erőfeszítésekre. Biztos sikerre van kilátás ott is, ahol az ellenfél lehengerelő katonai túlsúva nyomban megmutatkozik.

Nem kell félnie a lerohanás sikerétől annak az országnak, amelynek lakosságában a minden áron való ellenállás gondolata él és a katonai rendszabályok a gyakorlatban is jól működnek. Széthullóban levő államszervezet ellen a lerohanás azzal az eredménnyel járhat a támadó félre, hogy a háború komolyvá választ megelőzheti.

Filléres társasutazás a Fekete-tenger gyöngyére: CARMEN SYLVARA

Teljes tiznapi nyaralás, utazással, szállóival, naponkénti háromszori étkezéssel, fürdő-
illetékekkel, adókkal, minden költséggel együtt:

GRAND HOTEL MOVILA-ban	3944.— lei
VILA MODERNA-ban	3640.— lei
HOTEL BAILOR-ban	3150.— lei
HOTEL NOU-ban	2980.— lei

Az ellátás valamennyi szállóiban egyformán elsőrendű, árkülönbözet csak a szállodák tekintetében van

Indulás július 8. Visszaérkezés július 18.

Az utazás harmadik osztályon, gyorsvonaton történik

A nyaralás hasonló olcsó feltételek mellett meghosszabbítható

Minden csoporttal külön vezető utazik, aki az utasoknak minden felvilágosítással szolgál
A rendezőség fenntartja magának a jogot, hogy nem megfelelő létszám esetében az utazást elhalassza. Kívánatra a befizetett pénzt visszatéríti

Jelentkezni lehet a Déli Hírlap kiadóhivatalában július 5-ig.

A részvételi díj ezen időpontig befizetendő. (Telefon 28—10.)

A társasutazásokat egész nyáron át rendezzük és a legközelebbi csoport indulását idejében közöljük!

Felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgálunk

Vidékiek postautalványon küldhetik be a pénzt!

A windsori hercegné nem ül repülőgépre, mert nem lehet meghuzni a vesztéket

Párisból jelentik: Ritka élményben volt részük azoknak az amerikai újságíróknak, akik az American Clipper utasszállító repülőgépen Newyorkból Párisba repültek. Tizenkét amerikai újságíró tette meg az utasszállító repülőgépen az első utat Amerikából Európába. A repülő riportereket szállodájukban megérkezésük után a windsori hercegi pár meghívója várta. A volt angol király és felesége sajtófogadást rendezett az amerikai újságírók részére, akik természetesen boldogan siettek a nem várt riportra, a windsori hercegi pár megintervjuolására, ami annál is nagyobb esemege újságíró számára, mert a windsori herceg tudvalegőleg

a trónról való lemondása óta nem adott intervjút újságíróknak.

A windsori hercegi pár a Boulevard Suchet-n levő lakásán fogadta az amerikai újságírók társaságát. A windsori herceg és felesége meleg barátságossággal üdvözölték az amerikai újságírókat, akik honfitársai a hercegnének, az amerikai származású volt Mrs. Simpsonnak.

FORDITOTT INTERVJU

Az újságírókat a fogadás az a meglepetés érte, hogy a hercegi pár ostromolta meg őket kérdésekkel. Kiderült hogy a windsori herceg azért hívta meg az amerikai újságírókat, mert részleteket akart megtudni fivérének, VI. György angol királynak amerikai és kanadai útjáról.

A windsori herceg büszkén jegyezte meg a beszélgetés során:

— Fivérem remekül látta el feladatát Amerikában, nem igaz?

SOVATA FÜRDŐ CONCORDIA VILLA

Elsőrangú penzióval egybekötve. — Központi fekvés, közel a Medve-tóhoz. — Napos terasz. — Modern komfort. — Folyóvíz minden szobában. — Elsőrangú román, francia és magyar konyha (diétikus is).

ldőszerű mérsékelt polgári árak

Az előszezonban napi 120 lei — Családoknak kedvezmény!

Előjegyzések Timisoarán: Bul. Carol I. I. emelet, 1. sz. Papp Margitnál, vagy Sovatan: Pensio Villa Concordia

Az újságírók kórusban helyeselték, mire a windsori herceg így folytatta a beszélgetést:

— Mi nagy érdeklődéssel és figyelemmel olvastuk az újságok beszámolóit a királyi pár utazásáról. A sajtótudósítások szerint az uralkodó pár fogadása mindenütt egyszerű volt.

A windsori herceg ezután régi emlékeiről beszélt:

— Egyetlen hivatalos utazásom sem volt olyan fárasztó, mint fivérem amerikai utazása. Az én utazásaim hosszabb időre nyultak és sokkal több pihenő szakították meg az utat. Fivérem azonban majdnem megállás nélkül utazott, ami nagyon fárasztó lehetett. Nem tudják, mennyi időt töltött a két kanadai nemzeti parkban, Bauffban és Jasperben?

— Harminchat órát töltött a Bauff parkban és huszonnégy órát Jasperban, — felelték az újságírók.

A herceg megállapította, hogy az idő nem volt elegendő a parkok alapos megtekintésére.

AMERIKAI VÁLASZ

Egy amerikai újságíró, Inez Rob, aki végigkísérte az angol uralkodópárt amerikai útján, őszintén megmondta a windsori hercegnek:

— Minket már annyira kimerített az utazás, hogy majdnem táviratoztunk királyi fenségédnek. Azt akartuk megtáviratozni fenségédnek, hogy

kitűnő ötlet volt lemondani a trónról.

A volt VIII. Edward jót nevétt ezen az amerikai izü tréfán. Az újságírók egyébként alig jutottak szóhoz a további beszélgetés során is, mert állandóan a hercegi pár kérdezte őket. A királylátogatás részletei után a herceg és a hercegné amerikai barátai, ismerősei kerültek szóba, majd pedig az American Clipper óceáni repülése iránt érdeklődtek. Az újságírók megkérdezték a hercegnét, hogy miért nem megy haza Amerikába látogatóba.

— Azért, mert félek maguktól, — felelte a windsori herceg felesége. — Pedig nagyon szeretném már látni Baltimoreban élő nagybátyámat.

Természetesen megkérdezte az egyik újságíró, hogy ha esetleg Amerikába utazna, az új utasszállító repülőgépen tenné-e meg az utat.

A hercegné őszintén felelt erre a kérdésre is: — Nem repülőgépen utaznék, mert

én soha nem ülök repülőgépre.

Megijedek annak a gondolatától, hogy egy fülkébe be legyek zárva. Ha az ember vonaton utazik és túlságosan ideges lesz, meghuzza a vesztéket, amire azonban a repülőgépen nincsen alkalma.

A hercegi pár a közvetlen beszélgetés után megvendégelte az amerikai újságírókat,

Idegenben

Irta: HUNYADY SÁNDOR

Páris, június hó. Annyira nem tudok franciául, hogy a kenyeremet megkereshessem ezen a nyelven. De annyira tudok, hogy a pénzemet elkölthessem segítségével. Tudok a trafikban szivart venni. A kávéházban tudok sört, feketét, ásványvizet, fagyaltot, wermutot vagy coca-colát rendelni. Most feleltem a tudományomat, hogy a vendéglőben tudjak beszélni a pincérrel. Az a tervem, hogy megtanulok borjuszniclit, spárgát és epret kérni. Ez elég. Legfeljebb, amíg Párisban vagyok, ne eszem mást, mint borjuszniclit, spárgát és epret. Az igazán nem különös szerencsétlenség. Hallottam nagyobbat bajokról.

Összinte vallomásom után elhitheti az olvasó, amikor azt mondom, hogy francia nyelvismeretem ha mennyiségre kicsiny is, minőségére finom. Pazarul tudok sört vagy kávéval rendelni. Füleltem, mint egy gramofonlemez a legbelső hangnyalattal. Olyan mozdulattal tudok leülni, úgy tudok kacintani a pincérnek, hogy aki engem nem néz franciának, az tehetségtelen ember.

Tegnap este is így ültem le a Boulevard egy kávéházi terraszára. Fagyaltot kértem. Majd elvettem zsebemből a tremblay-i löversenyprogramot. Tippettem, mint egy francia nyárpolgár. (Pardó a francia Turban is tudok tájékozódni, tudok tükreket kérni a totalizátornél, ki tudok találni bármilyen pályára. A lovak felől kezdek már közel lenni a francia lélekhez. Baj? Nem bánom. Legalább egyéni irány. A legtöbben más utat választanak maguknak).

Gyönyörű csillagos ég alatt, fényes párisi eseményekben lenni, csak azt nem tudom megszokni, hogy az itteni kávéházak terraszain oly szorosan egymás mellé rakják az asztalokat, hogy az ember szinte a szomszédja ölében ül. Rendben van. Drága a hely. Mégsem tudom megszokni. Csöndes nehezteléssel kezdek gondolni a messzi vidékekre, ahol már föladták a régi kényelmet, francia zsugoriság kedvéért.

A terrasz zsúfolt. A mellettem levő asztal két francia aranyfíju ül. Az egyik cigarettázik, másik pipázik, mind a ketten újságot olvasnak. Így franciák. Látszik az arcukon, a spleenjükön, a szájukon, ahogy az újságban böngésznek. Csöndesen irigylem őket.

Egyszerre csak megszólal a legrendesebb magyar nyelven a pipás az újság mögül:

— Na végre! Megkötötték az angol-orok paktumot!

A cigarettás bosszus fölényel reflektált a megjegyzésre:

— Honnan veszi ezt a hülyeséget? Soha ne fogják megkötöni!

A pipás kis-politikát csinált a nagy-politikából:

— Ne mondja nekem, hogy „hülyeség”, megjárhatja!

— Hogyan járom meg? — kérdezte kíváncsi gunnyal a cigarettás.

— Úgy, hogy szájonvágom! — magyarázta melakonikusán a pipás.

Ismerem a magyar temperamentumot. Otthon már egymásnak ugrott volna a két aranyfíju. Valószínűleg külön asztalhoz ülnek.

Itt azonban nem történt ilyesmi. Egymás mellett ültek az óriási, közömbös, idegen tömegben. Az egész affér úgy zajlott le, hogy jóformán sem vették szemüket az újságról. Tovább olvastak, izgulnak csak az árulta el, hogy mindkettő kezen remegni kezdett a kibontott újság csücske.

Arcuk előbb elvörösödött, aztán elhervadt, majd visszakapta rendez színt. Világosan lehet látni rajtuk, hogy mi történik a bensejükben.

Ötperenyi hallgatag olvasás után, mintha sem történt volna, megszólalt az ifju, aki a pofájára ígérte:

— Szeretnék enni egy sonkás kenyeret. De nem tudok beszélni a cukrászlánnyal. Maga meg tud neki mondani Vili?!

— Megpróbálok — mondta készségesen a másik ifju.

Odaintette a lányt, aki a szendvicstálcát cipelt. Magyarán kezdett neki. A lány a fejét rázta, és sólyogott. Nem értette ezt a franciaságot. Rá kellett mutatni ujjal a négyzetletűre vágott sonkás kenyérre. Ujj azután megkapta.

A pipás fiu letette a pipáját, kettévágta szendvicset:

— Akarja a felét? — kérdezte nyájasan.

— Kösönöm! — felelte a másik fiu.

Öt percel előbb még verekedni akartak. Most barátságosan megszűntek a sonkáskenyerés. Haj! Haj! Messzi földön másképp vált az ember temperamentuma. Értek én mindent, csak azt nem, mi az ördögöt olvasott a két ifju annyit a francia újságon? Talán a nagybetűket?!

SPORTSEMÉNYEK

A CAMT ma játsza első minősítő mérkőzését a Mures ellen

A CAMT csapata, amely fölényesen nyerte a B-liga bajnokságot, ma, vasárnap délután hat órai kezdettel a Banatul-pályán játsza első minősítő mérkőzését a marosvásárhelyi Mures együttese ellen. Az erdélyi B-liga bajnok kemény ellenfél és így a CAMT játékosainak min-

den tudásukkal kell küzdeniök, hogy fölényes győzelemmel már ezen a mérkőzésen biztosítsák az A-ligába való jutásukat. A két csapat összecsapása kemény küzdelmet és jó sportot ígér és méltán tarthat számot a közönség nagy érdeklődésére.

Ma lesz a Rapid pályán a kerületi atlétikai bajnoki verseny

A bányászati atlétikai liga ma, vasárnap rendezi a kerületi bajnoki versenyeket, amelyen a legjobb bányászati szenior versenyzők vesznek részt. A temesvári atlétákon kívül a rékási atlétikai egyesület negyvenhat atlétája, ezenkívül az UDR és az aradi egyesületek versenyzői is résztvesznek a bajnoki versenyen, amelyen izgalmas és szép küzdelmek várhatók. A versenyt színessé teszik majd a női versenyzők indulása is, akik négy versenyszámban küzdenek a győzelemért. Az atléták már hetek óta komoly edzéssel készülődnek a nagy versenyre, amely iránt sportkörökben is nagy érdeklődés nyilvánul meg. A verseny délelőtt kilenc órakor, délután pedig három órakor kezdődik.

Az Ilsa uszóversenye

Az Ilsa sportuszodájának felavatására érdekes uszóversenyt rendeznek ma, vasárnap délután öt órakor. A legnap esti versenyek sikere után, ma bizonyára nagyszámu közönség előtt bonyolítják le az érdekes uszósámbokból álló műsort. A versenyen a Viforul Dacia, a fővárosi bajnok egyesület uszói is résztvesznek.

Sporthírek mindenfelől

A kolozsvári Victoria a nemzeti bajnokság leglovagiasabb csapata. A labdarugósövetség még a múlt ősszel úgy határozott, hogy a bajnoki idény befejezése után külön díjat ad annak a csapatnak, amely a bajnoki mérkőzéseken a leglovagiasabb magatartást tanúsította. A szövetség ugyan még nem hozta nyilvánosságra döntését, de kiszivárgott, hogy ebben az évben a díjat a kolozsvári Victoria kapja. A B) osztályos csapatok közül még nem választották ki a díjra érdemes csapatot.

Ülést tart a KK bizottság. A KK bizottsága az idei kupaküzdelmek döntőmérkőzésének színterén nagyjelentőségű ülést tart. Az ülésen határoznak afelől, hogy a jövőben megrendezésre kerül-e a KK. Az olasz szövetség a küzdelmek egy évre való felfüggesztését fogja javasolni.

Temesvár válogatott csapata Kolozsvár ellen játszik. Vasárnap Temesvár válogatott labdarugó csapata Kolozsvárott játszik a város válogatottja ellen. A temesvári együttest a következőképpen állították össze: Bulovits—Röck, Regdon—Wetzer III. Kotormány, Nagy—Bindea, Thierjung, Klimek, Marksteiner, Dobay. Tartalékok: Leitersdorfer, Kohl, Hoffmann, Ciolac, Deutsch.

Schmidt győzött a wimbledoni teniszeversenyen. A jugoszláv Kukuljevics Mc. Neill amerikai versenyző elleni győzelme volt a legnagyobb meglepetése az eddigi wimbledoni nemzetközi teniszeversenyeknek. A jugoszláv játékos meglepő könnyen győzte le az amerikai, aki Párisban megnyerte a francia nemzetközi francia bajnokságot s győzelmével egyik favoritja lett a wimbledoni tornának. Meglepetés volt a román Schmidt győzelme az angol De játékos Hare ellen is. A román versenyző egyszerű technikájával győzte le ellenfelét, így győzelme megérdemelt.

Október 8-án lejátsszák a román-cseh labdarugómérkőzést. A Cseh-Morva protektorátus labdarugósövetsége legutóbbi ülésén döntött az egyes nemzetközi válogatott mérkőzések határidejéről. A határozat értelmében a román-cseh válogatott mérkőzést október 8-án játsszák le Bucurestiben.

Öt ezer lei jutalmat kaptak a Sportul Studentesc játékosai a csütörtöki győzelem után. Az AMTE felett aratot győzelem nagy lelkesedést váltott ki a diáksapat körében. A vezetőség fejenként 5000 lei jutalmat adott a játékosoknak. Arra az esetre, ha a döntőben is győznek, fejenként 10 ezer lei jutalmat helyeztek kilátásba részükre. A csütörtöki mérkőzés bevétele alig érte el a 40 ezer leit.

Az Electrica csapata ma játsza le a ligadöntőt a Mica ellen. Az Electrica csapata ma, vasárnap délelőtt kilenc órai kezdettel az Electrica pályán játsza le a ligabajnokság döntőmérkőzését a brádi Mica csapata ellen. Az első mérkőzést a Mica nyerte meg 1:0 arányban, de remélhetőleg az Electrica ma legyőzi ellenfelét és megszerzi a bajnoki címet.

KÖZGAZDASÁG

A textilgyárak helyzete a külföldi fonalkontingens beszerzését szabályozó új kormányrendelet életbelépte után

Megemlékeztünk arról a néhány nap előtt megjelent kormányrendeletéről, amely a textilgyárak egyik régi sérelmét igyekszik orvosolni. E rendelet értelmében ugyanis a gyárak a részükre meghatározott külföldi fonalkontingens a jövőben beszerezhetik anélkül, hogy előbb igazolnuk kellene a belső fonódák termeléséből eddig kötelezett fonalmennyiség átvételét. Ennek a rendelkezés jelentőségéről s a romániai textilgyárak további fejlődésére való kihatásáról beszélgetést folytattunk Grünberger Lajossal, az „Atlanta” szövőgyár igazgatójával, aki a következőkben volt szives a Déli Hírlap-ot informálni:

— A most megjelent kormányrendelet az avatlatlanok előtt azt a látszatot kelti, mintha a kormány egyik szép fejlődésnek indult fiatal gyárparunk, a pamutfonóipar érdekeit háttérbe szoritáná a külföldi fonaltérelés és az importőrök előnyére. A szakkörök azonban jól tudják, hogy a szövedőipar rendelet a hazai fonóiparra nemcsak hogy nem sérelmes, hanem ellenkezőleg a fonalbeszerzés körül teremtett nyugalmi helyzettel a termelés folytonosságának biztosításán keresztül új fejlődési lehetőségeket nyit meg mind a szövő, mind a fonóipar számára. Az eddigi gyakorlat szerint ugyanis a belső fonódák természetes érdekeinek védelmében a szövőgyárak csak abban az esetben kaptak engedélyt külföldi fonalszükségletük beszerzésére, illetve Nemzeti Bank csak akkor bocsájtotta rendelkezésükre az igényelt devizákat, ha igazolták, hogy a belső fonóiparától a külföldi fonalkontingenssükkel arányban álló fonalmennyiséget már megvásárolták. A textilgyárak készséggel tettek eleget e kötelezettségüknek egészen addig, míg a hazai fonódák a szükségletet ki tudják elégíteni. Azonban a belső fonóipar, bár az utóbbi években igen örövendetes fejlődést mutatnak fel, termelésükben még sem tudnak lépést tartani a textilipar nagyarányú előretörésével. Nyolc nagyzüzem dolgozik ezidőszereint az országban éjjel-nappal, mégsem képes idejében kitermelni azt a fonalmennyiséget, amelynek átvételére a kormány a szövőgyárakat kötelezi. Hiába adják fel tehát a textilgyárak rendeléseiket, a szükségelt fonalmennyiséget a kellő időre nem kaphatják meg s így nem juthatnak idejében külföldi kontingenseikhez sem, minek következtében akárhányszor üzemzavar áll elő a termelés folytonosságának kárára.

— A most kiadott kormányrendelet tehát távolról sem sérti a romániai fonódák érdekeit, ellenben biztosítja a nyugodt, zökkenésmentes termelést, mert amíg a szövőgyárak a külföldi fonalakat dolgozzák fel, a romániai fonóipar nyu-

„Alfa-Laval” és „Perfekt” tejszeperatorok megérkeztek

Az idényre:

Tejgazdasági gépek és hűtőberendezések

Édesmust és borszűrő szeperatorok Bor- és gyümölcs prések Hidraulikus prések

„INGRICO” s. i. c.

Ing. RICHARD RIEGER & Co.

Temesvár, IV., I. Bratianu-utca 37. szám. Telefon: 31—57.

gotan kitermelhetik azt a fonalmennyiséget, amelyet az előirt megrendelések értelmében le kell szállítani. A gyártás ily módon történő kiegyensúlyozása pedig a textilgyár továbbfejlődését mozditja elő, ami viszont a fonalipar kiterjedéséhez vezet maga után.

— Meg kell állapítanom azt is, hogy a romániai fonalipar méltó versenytársa a külföldinek, mert minőség tekintetében akárhány külföldi gyárnál is különbet produkál. Jóllehet az árak körülbelül husz százalékkal magasabbak, a textilgyárak mégis szívesen hozzák meg ezt az anyagi áldozatot is, mert szemük előtt elsősorban a nemzeti termelés nagygyűj fejlesztése lebeg.

— A nemzeti termelés folytonosságának biztosítására azonban rendkívül fontos volna, ha a kormány nemcsak az ad hoc szükséglet kielégítését tenné lehetővé, hanem módot nyujtana arra is, hogy a textilgyárak nagyobb mennyiségű fonalkészletet tárolhassanak, ami különösen most, amikor minden oldalról háborús szelek fújnak, a hadsereg hiánytalan felszerelésének lehetősége szempontjából elengedhetetlenül szükséges. A textilgyárosok szövetsége, tudomásom szerint, ez ügyben a kezdeményező lépéseket máris megtette s minden remény meg van arra, hogy ezt a nemzetvédelmi szempontból fontos akcióit siker koronázza.

(=) GABONAÁRAK. (A Dengl és Kleinmann cég jelentése.) A bányászati gabonapiacra csak a búza iránt van kereslet, míg a tengeri iránzata ellanyhult és a piaci forgalom csekély. A piaci árak a következők: búza 388 lei Temesvárott, tengeri 400, korpa 350, zab 460, takarmányárpa 330, muharmag 420, napraforgómag 475—480, tökmag 800—820, repce 800—820 lei százkilóinként.

— Miben áll Törökország gazdagsága. A török kormány öt éves tervet készített az ország természetes kincseinek kiaknázására. Kisázsiai petróleumtermelése ma 52 szondát tart üzemben, ami azonban a belső szükségletet nem elégíti ki. A Tigris völgyében most újabb furatok sok folynak, hír szerint kellő eredménnyel. Ezenkívül Törökország ólom, cink, antimon, mangánbányászatot serkent, amelyet részben a tengerparton, részben az ország belső részében folytatnak. Az ország évente 12 ezer tonna csiszolóport termel és az eskiseri bányák példátlanul gazdagok habkőben. 7 millió tonna képezi a kénbányák tartalékát.

A kigazda gépeiről és eszközeiről

A kigazda talajmivelése a háboru előtti viszonyokhoz képest sokat javult. A működésünk területén amerre csak járunk, legnagyobb részét Sack-rendszerű, úgynevezett láncos ekéket látunk, a régi fagerendelyes ekék elvételre láthatók. Ez fontos is, mert kifogástalan szántást csak ezekkel a láncos ekékkel lehet végezni, a mit Sack-rendszernek nevezzük, a gyártmány aztán lehet Eberhardi, Baecher, Sack, amelyek az illető vidéken inkább kedvelt lett. Nem hangsúlyozható eléggé, hogy mennyire fontos ezeknek a láncos ekéknek az elterjedése, amelyek megfelelő kézben és megfelelő vonóerővel tökéletes szántást tudnak végezni, termésünk egész sikere a jó ekén, a kifogástalan szántáson múlik.

Ma már minden kigazda tudja, hogy miért kell szántani. Háromféle okból. Először azért, hogy a növény számára a földet előkészítsük, másodsor azért, hogy a föld nedvességét szabályozzuk, végül, hogy a földet a gatzól mentesítsük. Amikor az ekevas felfordítja a földet, kiteszi azt a nap, a levegő és a víz jótékony hatásának, miután csupán ez az együttes képes arra, hogy a talajban kimeríthetetlen mennyiségben található nyers tápanyagokat, kész, illetve a növények által felvehető tápanyagokká alakítsa. Minél tökéletesebben tárja és lazítja fel az eke a földet, annál több kész tápanyag készül a növényzet részére. A növény csak akkor diszlik, ha mindig elegendő nedvesség áll rendelkezésére, mert a víz oldja fel a növényi tápanyagokat, amelyeket a növény gyökérzete csak oldott állapotban tud felvenni. A szántással jól lehet szabályozni a föld víztartalmát s el lehet érni vele, hogy azt a kevés vizet, ami a mi viszonyaink között a földben rendszerint van, megőrizze és ne eressze ki. Ez pedig úgy érhető el, hogy a tarló, mihelyt az szabadba lett, az ekével sekélyen felszántatik. Nagyobb gazdaságokban ezt a tarlótörést célszerűen és gazdaságosan tárcsás boronákkal is végzik. A friss tarló a legnagyobb nyári hőségben is puha és nedves, mert a rajta állott növényzet árnyékban tartotta, kiszáradását megakadályozta. A tarló szántatatlannul néhány nap alatt elpárolgattja nedvességét, felszántva megőrzi azt. A tavasziak alá történő őszi szántással ugyancsak a nedvességet konzerváljuk, lehetővé tesszük, hogy az őszi, téli eső, hó belé tudjon a talajba hatolni, a tél fagyja elporhanyítsa, hogy tavasszal szántás nélkül fogasolással végezhesük a vetést. Őszi szántást tavasszal sohasem szabadna újra szántani, hacsak a körülmények arra rá nem kényszerítenek, mert a tavaszi szántással a talaj vízkészletét elpocsékoljuk. Végül szántanunk kell, hogy a földet a gatzól megtisztítsuk. A szántott földben a gyommagvak is gyorsan kikelnek, a melyeket egy újabb szántással elpusztíthatunk. A szántás mikéntjénél ügyelni kell, hogy ne szántunk mindig egyforma mélyen, különben évek során a barázda feneké kőkeményvé válik, mintha döngölve lenne. Egészen sekélyen

kell járni az ekét a tartó törésénél, közép-mélyen a vetőszántásnál, legmélyebben az őszi mély szántásnál. A barázda szélessége is megfelelően változtatandó, mennél sekélyebben jár az eke, annál szélesebb barázda fogható. Tarlótöréskor lehet legszélesebb a barázda, vetőszántásnál a legkeskenyebb, hogy jó magágy legyen.

Az eke csak felszántja a földet, ami után az még nem olyan, hogy abba vetni is lehetne. A felszántott föld göröngyös, hantós, rögös. Ezek egyengetésére a borona való. A borona fogai szétördelik a rögöt, elsimitják a földet. A borona az eke munkáját kiegészíti, helyrehozza. A régi faboronák már lassan mindenfelé eltűnnek s helyüket a célnak megfelelőbb erős vasboronák foglalják el. A vasborona rendszert több darabból áll, melyek rövid láncsal függenek egymással össze és ezáltal jobban hozzásimul a talaj egyenetlenségeihez, jobban törí a rögöt. A gyarak sokféle boronát hoznak forgalomba, van könnyű, középnehéz, nehéz, rétekre külön rétboronák, lehet választani belőlük a cél és a talaj minősége szerint. A boronát használjuk elsősorban a szántások boronálására, amikor a barázdára keresztbe járjuk. Használjuk még a boronát gyomirtásra, vetések boronálására, ha az sűrű. Őszi szántásokat a tavasziak alá sohasem boronáljuk el, ezt elvégzi a tél fagyja. A tárcsás borona bár igen jó eszköz, ritkán kerül a kigazda udvarára, mert keltezően nem használható ki.

Sokszor az elboronált vetést hengerezni is kell, hogy a mag hamarabb csírázzék, könnyebben kikeljen. De a henger nemcsak erre való, hanem egyéb célokra is. Jó a henger tulnedves területek kiszáraitására. Ha ugyanis a föld teteje megnyomatik, helyreáll a hajsztalcsővésség a víz felszáll a talaj területére és elpárolog. A felfagyott vetéseket ha tavasszal meghengerezük, a kifordult gyökerek visszanyomatnak a földbe. Jó továbbá a henger a rögök egyengetésére, amelyeket a borona nem birt elaprozni. Ha buja a vetés és tartani lehet tőle, hogy megdőlj, ilyenkor egy hengerrel való megjárása a vetésnek megakadályozza a megdőlését. A hengert sokoldalú hasznos igénybevétele ellenére óvatosan kell kezelni. A cserepedésre hajló talajoknál használata inkább kárt tesz, ilyen helyeken azért inkább gyűrűs hengert kell használni. Szárazságra hajló talajoknál csak addig szabad a talajt meghengerezve tartani, míg a vetés kikelt, utána könnyű boronával kell megjárni, különben kiszárad a föld. Az alszántott trágyát is jól meg kell hengerezni, hogy a trágya a földdel jól összeálljon. Ugyanazig az alábuktatott tarlót is jól meghengerezni — ha erre idő van —, hogy a gyomok hamarabb kikeljenek. Az egytagu henger nem sokat ér, nem jó munkát végez. Csak a rövid tagokból álló többtagu hengerek simulnak jól a talaj egyenetlenségéhez és nyomják jól meg a földet. Erősen kötött talajon a gyűrűs hengerek végeznek eredményes munkát.

A cégek életében beálló minden változás sürgősen bejelentendő a kereskedelmi kamara cégjegyzői hivatalában

A temesvári kereskedelmi és iparkamara mellett működő cégjegyzői hivatal a legfontosabb és legmegbízhatóbb adattára az összes cégeknek. Frattila Ion főtitkár különös súlyt helyez arra, hogy a nyilvántartásban szereplő cégek helyzetét ismertető adatok mindekor hű kifejezői legyenek a tényleges helyzeteknek és egyetlen lényeges adat se maradjon ki a cégekről szóló hivatalos jegyzékben. A cégjegyzői hivatal most felszólítja elsősorban a társas cégeket és bankokat, hogy a múlt év december 15-én megjelent rendeltörvény intézkedéseinek megfelelően

a cég kebelében végbemenő összes változásokát és módosításokat egy hónapon belül jelentse be a cégjegyzői hivatalnak. Nem a meglévő helyzetet kell igazolni, hanem mindenkor csak a változásokat kell bejelenteni és pedig az igazgatósági tagok, cégjegyzők, igazgatók, felügyelőbizottsági tagok változásait, továbbá a székhely és a címváltozás eseteit kell bejelenteni.

A hiteles és megbízható cégajstrom nemcsak fontos közlekedési érdek, hanem előnyére van az egyes cégeknek is, mert mind-nem-pillanattal tisztá képet tud adni hitelnyilvánosság esetében is. Az érdekelt cégek részéről bizonyos megértést és együttműködést igényel a cégjegyzői hivatal felelősségteljes munkája és ezért joggal elvárja a hivatal, hogy a cégek a hozzájuk intézett levelekre és kérdésekre gyors és hiteles adatokkal szolgáljanak. Ez az egymást kiegészítő munka rendkívül fontosággal bír a gazdasági helyzet további kiegészítés szempontjából. A cégjegyzői hivatal kötelessége a jegyzékben mutatkozó hiányokat pótolni és amennyiben a cégek saját érdekében ezt nem teszik lehetővé, úgy eredménytelen felszólítás esetében a bíróságokhoz kerül ügyük.

De senki ne várja be a további felszólítást és időpazarlós levelezést, hanem a cégekben beálló változásokat mielőbb jelentse be a hivatalnak,

ahol végeredményben a kereskedelem érdekében folyik a munka.

— Uj hid a nemzeti műton. A legfelsőbb műszaki bizottsága nyilvános árjelítéssel kiadta Arad és Soborsin között egy vasbeton hid készítését 500 ezer lei áron. A hid a Szászsebes és az országhatár közötti nemzeti műt része lesz.

RIVOLI

a nagyfilmek moziája. — Rendkívüli kettős műsor

1. A kétlelkű ember

öt nagy sztárral: Charles Vanel, Jules Berry, Tania Fedor, Suzy Prym, Otto Waburg

2. Kiválóan érdekfeszítő rendőrfilm:

Bulldog Drummond Afrikában

A londoni rendőrfőnök (Scotland Yard) és egy banda tagjai között, akik őt Afrikába hurcolják.

Paramount Journal premier

Előadások: 3, 6, 9.15-kor — Vasárnap délelőtt 11 órakor 17 lei

315 millió lei adót fizet a Titán-Nadrág

A Titan-Nadrág-Calan vállalat a napokban tartotta Bucurestiben közgyűlését és az alkalommal érdekes adatok kerültek nyilvánosságra a vállalat múltévi működéséről. Ezek szerint a részvénytársaság egyik legnagyobb adófizetője Romániának, mert 315 millió lei adót fizet, amely összegnek egynekede forgalmi adó. A Titan-Nadrág így csaknem annyi forgalmi adót fizet, mint a kétszer annyi alaptőkével rendelkező Restita. Munkabérből a Titan-Nadrág 238.509.267 leit fizetett ki. 500 millió alaptőke mellett az összes saját tőke 1280 millió tesz ki, a beruházások 73 millióval szerepelnek. Tehát a vállalat amortizálta beruházási számláját, amely ma ugyanannyi, mint a tartalék. Az acélművek 70 millió tonna acélt termeltek ez évben.

Rendelet a gyapju forgalmi adójáról

A gyapjuértékesítéssel kapcsolatban a pénzügyminisztérium 601.385 szám alatt körrendeletet adott ki a belföldi gyapjuból készült szövetek, kötszövöttárúk és készárúk forgalmi adójának behajtásáról. A rendelet szerint valahányszor egy gyár nyersgyapjút, vagy gyapjurongyot vesz, köteles azok értéke szerint 17,50 százalékos forgalmi adót és 5,90 százalékos nemzetvédelmi illetéket fizetni a belőlük készülő árukért, azonkívül meg kell fizetnie magáért a gyapjuért és gyapjurongyért is a megfelelő forgalmi adót. Ezen adók megfizetése a gyárakat terheli a nyersanyagának a gyárba történő beszállításakor, vagyis ezeket az illetékeket a gyapju, illetve a gyapjurongy árán felül kell a gyárosnak megfizetni. A gyáraknál vezetett speciálregiszterben mindenkor fel kell tüntetni, ha belföldi gyapjút, vagy gyapjurongyot vittek be az üzembe. A fenti illetékek függetlenek a gyapjutermelők által nyersgyapju után fizetendő 1,50 százalékos és mosott gyapju után esedékes 4 százalékos forgalmi adótól, amelyet a mezőgazdasági szövetkezetek vonnak le a gazdáktól. Abban az esetben, ha valamely gyár közvetlenül a termelőtől veszi a gyapjút és nem a szövetkezeti központ közvetítésével, az 1,50, illetve 4 százalékos forgalmi adót is rajta hajtják be. Az ezzel kapcsolatban lehetséges adóeltitkolások kivizsgálására a pénzügyi hatóságok együtt fognak dolgozni a különféle érdekképviseleti alakulatokkal.

Árfolyamok

SZOMBAT JÚLIUS 1.

Hivatalos árfolyamok (az első szám a vételt, második az eladást jelenti). Holland forint 75.07—76.24, belgas 24.08—24.43, angol font 662.40—72.75, olasz lira 7.172—7.172, francia frank 3.78—3.85, svájci frank 31.38—32.36. Ezekben az árában a devizafelár is benne foglaltatik. Dinár 2.898—3.05, pengő 25 és 26.50, német márka 40.50—41.50.

AMERIKAI ÉLELMISZERKONCERN EVASÁRLÁSA ROMÁNIÁBAN. Amerika legnagyobb élelmiszerkoncernje — amely évi 15 milliárd leinek megfelelő forgalmat csinál — épívesletet állított fel Romániában, ahol több-ke élelmiszert, elsősorban fagyaszott húst vásárol. A konzorcium terve vette, hogy különleges vágóhidat épít, ahol az amerikai követelvényeknek megfelelően fogják a húst kezelni és osztályozni. Az amerikai érdeklődés még a övelkező cikkek felé irányul: szesz, bor, falpali cikkek, üveg, fagyókör, toll, disznósőr, faldények, vesszőkosár, stb.

Rádió

VASÁRNAP, JÚLIUS 2.

Bucuresti. 8.30: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 9.45: Istentisztelet közvetítése. 12: Könnyű zene. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.05: Al. Bajonescu énekel. 13.45: Látványosságok. 13.55: A hangverseny folytatása. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.20: A falusiak órája. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Technikai tanácsok. 18.15: Hangverseny. 19: Orvosi tanácsok. 19.15: Táncezen. 20: Előadás. 20.15: A rádió zenekarának hangversenye. 21.15: Népzene. 21.45: Reklámszene. 22: Sporteredmények. 22.15: Spanyol dalek. 22.35: Hegedűhangverseny. 23: Hírek. 24: Táncezen hanglemezekről.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 11: Református istentisztelet. 12: Egyházi ének és szentbeszéd. 13.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 13.30: Operaházi Zenekar. 15: Hanglemezek. 16: Mezőgazdasági előadás. 16.45: Előadás. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Cigányzene.

19.15: Felolvasás. 19.45: Vásárhelyi Magda zongorázik. 20.15: Hírek. 20.25: Hanglemez. 20.40: Elbeszélés. 21.10: Balatoni est. 22.40: Hírek 23: Táncelemek. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Cigányzene.

Budapest II. 12.15: Rendőrzene. 16.05: Szalonzene. 19.45: Előadás. 21: Hírek. 21.20: Előadás. 21.50: Hanglemezek. 23: Időjárásjelentés.

HÉTFŐ, JÚLIUS 3.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.05: Hangverseny. 13.45: Látványosságok. 13.55: A hangverseny folytatása. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Időszervi közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Irodalmi krónika. 19.17: Haydn és Beethoven lemezek. 20: Előadás. 21.15: Hangverseny. 21: A rádiózenekar játszik. 22.00: Hírek, sporteredmények. 22.15: A „Kreuzer” bécsi énekegyüttes hangversenye. 22.45: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: Közvetítés a Continental-étteremből. 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Ritmikus torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Előadás. 13.10: Szalonötös. 13.40: Hírek. 14.30: Al-lástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Diákfőlra. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Előadás. 18.40: Cigányzene. 19.50: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Gele Lela az Operaház tagja énekel zongorakísérettel. 20.55: Előadás. 21.10: Magyar Női Kamarazenekar. 21.50: Közvetítés. 22.40: Hírek. 23: Koncert Fuvószenekar. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Hanglemezek.

Budapest II. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.50: Magyar Női Kamarazenekar. 22.30: Időjárásjelentés.

KEDD, JÚLIUS 4.

Bucuresti 7: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.05: Hanglemezek. 13.45: Látványosságok. 13.54: A hanglemez műsor folytatása. 14.10: Hírek. 14.30: Verdi lemezek. 15.10: Időszervi közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Hanglemezek. 20: Előadás. 20.15: A Stanescu fiúrek zenekara játszik. 21: Hangverseny. 22.15: Hírek. 22.30: Maria Fotino zongorázik. 23: Hírek. 23.15: Közvetítés a Cosma-étteremből. 23.45: Hírek francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Ritmikus torna, hírek, hangleme-

tában zajlott le, mert féltékenktől felé az egyik szünetben megjelent Rubány! Rubány egy bálon!!! Mit keres ez itt? Mi történt, hogy közénk jön? Kezdi már ő is unni magát... Igy szokott ez lenni... Először tesszik magukat és nem keverednek, de aztán csak jönnek... Már a mulkior is a strandon (nagyási hőbortba estek, ha kisvárosi dolgait kellett elvezetni).

— Szervusz Örmény! — szellemkedett a doktor. Na gyere, gyere! Ezt már szeretem. Rubány rávillogtatta a fogát, odaköszönt a nagy asztalhoz és azt mondta, köszönöm. Ezek után pedig körülnézett. A könyvelőnén egy sejtelen úgy suhant át mint télutóján egy tavaszi hullám és egyszerűen az a pillantás jutott eszébe, amit az Örmény strandon vetett igéző fürdőruhája felé.

A mamák és leányok szíve mind egy gondolat-tól kezdett taktusra dobogni... Férfi! Gazdag! Szép! Negyvenéves és nőtlen!!!

Most a muzsikuskok mozgolódní kezdtek és ebben a pillanatban Rubány karon fogta a Marek Bubit és egyenesen a második oszlop felé vették útjukat. A zene megszólalt és egyetlen egy fiatalember sem kért fel egy lányt sem. A város most nézett. Mi az, hogy nézett? Ha lehetett volna az ujjuk hegyére szúrni a szemüket, hát azt tették volna. De azért így sem mulasztották el semmit!

Az Örmény szépen meghajolt a Marek-asztalnál, egy kicsit mélyebben talán, mint a nagy asztalnál, azután kezét csókolta Dinának és felkérte táncolni.

A terem nem dült össze. A villany nem aludt ki és a föld nem nyílt meg. Egy pár táncolt az egész teremben. Egy nagyon szép és elegáns pár. Rubány olyan volt most igazán, mint egy félisten és Dina a méltó párja.

Mareké egy szót sem szóltak. Az egy Katica törte meg a csendet.

— Roppant hereig ember ez a Rubány... Anna néni diadalmas pillantást repített szét a teremben, amely anyák és lányok ifju reményeemetéit elpusztította a boldog sejtés legelső perceiben.

— Hány foga van vajjon ennek a két embernek összesen? — kérdezte szellemesen a főbíró... Né-zétek, hogy csillognak egymás felé... Kétségáhszig mentem a szállással. Na, Baraci folytatad...

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Tengerentuli utazások

gyorsan, kényelmesen és olcsón a Hamburg-Amerika Linie modern hajóival

ÉSZAKAMERIKA (Kanada)
KÖZÉPAMERIKA
DÉLAMERIKA (Chile, Peru)
AUSZTRÁLIA, KELET-ÁZSIA
összes fontos kikötőibe

Tanulmányi és üdülési utazások
a tengeren egész éven át

Afrika-utazások
A Német-Afrika járatokkal
Felvilágosítások, prospektusok díjmentesen kaphatók a

Hamburg-Amerika Linie
S. A. R.

TEMESVÁR, I., Merciuccca I. szám
Telefon: 36—66.

zek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Simonyné Gróh Klára hegedű Varga Klára énekel zongorakísérettel. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Hanglemezek. 19.10: Csevegés. 19.40: Tárogató-, harmonium- és hárfegyüttes. 20.15: Hírek. 20.25: Felolvasás. 21.55: Rádió a rádióról. 22.10: Cigányzene. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Szalonzene. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Katonazen.

Budapest II. 19.40: Mezőgazdasági főlra. 20.15: Hanglemezek. 21: Hírek. 21.20: Előadás. 22.00: Szalonzene. 22.50: Időjárásjelentés.

DINA REGÉNYE

A Déli Hírlap eredeti regénye
Irtá: Szentirmay Gizli

Jtányomás tilos

Anna néni a meglepetéstől és a nemvárt díszöségtől felsikoltott, de Katica egy karszorítására nagához tért. Az egész Marek család, csak úgy mint a teremben bárki, meg volt meredve... Az egy Katicán kívül... Mert ő nem. Egy igazi úr (úri nő) nem csodálkozik semmin. Semmin. Még ha hadik György jönne, vagy mondjuk második Rácóczy Ferenc, esetleg Grieg a zeneszerző egyenesen a koporsóból... Katica azt is természetesnek venné... Hadd lássa az a vacak kis segédjegyző az a patikusék asztalánál, hogy ók bizony nem szorultak rá...

Most beszéltek először Dina és Baraci. Mert az a kutyasíratás, az igazán nem volt beszélgetés...

Olyan kellemetlen ilyenkor, hogy az ember nem tudja mivel is kezdje a társalgást. Elvégre azt nem mondhatja, hogy meleg van, vagy más fajta marhaságot, amit olyannak mondhat, akít már ismer...
— Mondja nagyságos asszony, nagyon hülyének fog tartani, ha azt mondom, hogy maga nagyserűen táncol?...
Dina felemelte a szemét és belenézett Baraci arcába. Valamit kell hogy mondjon? Nem?...
Felnevettek. A jég meg volt törve. Most már úgy beszéltek, mintha nagyon régi ismerősök lettek volna.

A tánc végén amikor visszakisérte, megkérdezte, hogy felkérheti-e még? Ezt ebben a teremben Baraci még soha nem kérdezte senkitől...

— Nagyon szeretnék táncolni, — felelte Dina és rámosolygott...

— Nahát Baraci, mondhatom magának, hogy ez az asszony végre megfelelő partner. Mindenképpen! Maguk táncoltak a legszebben. Mind a kettőjüknek olyan tartása van, hogy ilyet még nem láttam, amióta bázok. Szép asszony nagyon szép asszony! Vajjon van esse is?... Ezeket a főbíró né mondta, aki már túl volt mindenképpen azon a koron, amelyikben még számított...

Ez az est úgy látszik a meglepetések csillagza-

Baraci meg volt semmisülve... Baraci tönkre volt téve... Baraci meg volt ölte... Kétségbeesetten nézett körül és a Balázs sápadt arcán állt meg a tekintete. Balaszt utálta attól a perctől kezdve, amióta az Dinára nézett, de ebben a pillanatban ez az ember volt hozzá legközelebb. Ez megértene őt. Ez tudná, hogy mit lehet ilyen pillanatokban érezni. Az, hogy Balázs is itt volt, már fel sem tűnt senkinek, hiszen annyi eseményben dúslakodott az est. Vízont az sem tűnt fel senkinek, hogy Balázs le nem vette egész este a tekintetét Dináról.

Egyik táncot Baracival, a másikat Rubánnyal táncolta Dina.

Baraci olyan dühös volt, mint egy megvadult állat. (Ezt azok mondták, akik gondolták). De Rubány mosolygott. Olyan szépen, mint még soha senkire. És el nem mozdult a Marek-asztaltól. Egyetlen egyszer sem ment a nagyszalothoz és Dinán kívül senkit sem kért fel. Baraci ellenben megtáncoltatta az asztalnál levő hölgyeket az ötvenál lefelé mind, az ügyvédné kivételével... Ez már túlsok lett volna...

Négy óráig tartott a muri
Rubány és Baraci Dinát kísérték...

Amikor a templom elé értek, Baraci hátramaradt, nem keskeny volt az út. Ezt a pillanatot használta fel Katica, hogy megértesse végre valakivel, mennyire utálja az embereket.

— En is utálok őket, — fakadt ki Baraci. Észre sem véve, hogy ő is nagyási hőbortba esett, mint az általa kicufolt vidékiek. Mert az már igazán nagyozolás volt, hogy azt a szerencsétlen egy-személyű Rubányt többszámaban utálta...

De azért a családban mindenki meg volt elégedve. Igazából még Katica is. Hiszen a segédjegyző, amikor látta, hogy Rubány felkéri Dinát, ő is sietett a közszemlén levő családban egy táncal keresni. A doktorék Lajosija is ebben a pillanatban határozta el magát demokratikus érzelmekre és életében először felkérte a kis Sárít. Anna néni oda-súgta az urának:

— Gyula! Gyere táncolni, de szépen...

Aztán neki indultak ók is, mint két öreg bárka valami tengeri ünnepélyen.

(Folytatjuk.)

Öt évre felfüggesztették az USA-ba való bevándorlást

Kivételt csak a 14 éven aluli német menekültek képeznek

Washingtonból jelentik: A szenátus bevándorlási bizottsága jóváhagyta azt a törvényjavaslatot, amely lehetővé teszi, hogy a következő két év alatt 20 ezer 14 éven aluli német menekült az Egyesült Államokba utazhasson. Elfogadta a bizottság azt az indítványt is, amelyek közül az egyik 5 évre felfüggeszti a bevándorlást az USA-ba, azoknak a menekülteknek a ki-

vételével, akikre a fenti javaslat vonatkozik. A másik indítvány kimondja, hogy újjelnyomatokat kell felvenni az Egyesült Államokban élő külföldiekről.

A washingtoni képviselőház elfogadta a vegyes bizottság javaslatát az elnöknek szóló pénzügyi felhatalmazás meghosszabbításáról.

Göbbels egyik cikkében súlyosan megsértette Chamberlaint

Berlinből jelentik: A Völkische Beobachter Göbbels propagandauji miniszter cikkét közli, amelyben a nemzetközi helyzettel kapcsolatban Göbbels a következőket írja:

A német néphez egyetlen út vezet, amely Hitlerhez visz, minden más út el van zárva.

Göbbels gúnyosan emlékszik meg Chamberlain legutóbbi beszédéről és a beszédnek arra a mondatára reflektál, amelyben Chamberlain ezeket mondotta:

— Szeretném, ha eljönne az a pillanat, amikor úgy beszélhetnék Németországgal, mint józan ember a józan emberrel.

Göbbels annak a gonosztevőnek a példájával hozakodott elő, aki egy erdőben megtámadott valakit és elszedve annak aranyóráját megfontoltsággal egyezkedni szeretne. Tény az — írja Göbbels cikkének befejező részében, hogy Anglia bekerítő politikát folytat, mi pedig védekezünk. Nekünk nem imponál Anglia semmiféle fenyegetéssel.

A Lloyd-klub megszűnt és Kereskedelmi Testületek kör megkezdte működését

A temesvári Lloyd-társulat feloszlásátáv kapcsolatban a társulat által fenntartott Lloyd klub is új életfeltételek elé került. Mint köztudott, az évtizedes klub kereteit kibővítették és mint a Kereskedelmi Testületek Szövetségének köre fog továbbra is megmaradni. A királ helytartóság megadta a klub működési engedélyt, a kereskedelmi és iparkamara pedig rendelkezésre bocsátotta a helyiségeket és a berendezést. A Lloyd-klub tegnap, július elsőjén megszűnt és minden különösebb külső változások nélkül megkezdte működését a Kereskedelmi Testületek Szövetségének köre. Dragan-Körn József dr., a szövetség vezértitkára eszközölte az átvételt és a legközelebbi jövő feladata lesz, hogy az eddigi klub kereteit kibővítsék az intellektuális osztályoknak a bevonásával, amelyek a közgazdasági élettel szorosabban összefüggésben vannak. A klub tehát megmarad és várhatóan a jövő előtt áll.

APRÓ HIRDETÉSEK

Alkalmazás

Beteg-ápolónő kerestetik azonnalra. Cím a kiadóban. 1103

Oktatás

Július 10-től kezdve latin nyelvből előkészítő javító és felvételi vizsgára szaktanárnő egyenként és csoportosan. Jelentkezés IV., Str. Bonnaz 7. délután 5-7 között. Telefon 38-27. Jobb felső csengő. 1110

Állást keres

Villany motorok és bármilyen villany háztartásbeli cikk javítását olcsón vállalom. Cím a kiadóban. 1049

Beteg ápolását vállalná középkorú nő. Cím a kiadóban. 1032

Kis háztartás vezetését vállalom. Jól sütök, főzök. Cím a kiadóban. 1033

Figyelem! AURA "Megnyílt!"

fiókja a Scherter-házban I., Strada Eminescu 5 szám.

Blonde! ránk gyártása

Művészi keretek nagy választéka. Mindennemű keretkezéseket gyorsan, szépen, olcsón.

Szíves pártfogást kér: FÖLDVÁRY

Lakás

Családi házban 3 szobás, fürdőszobás lakás kiadó. III., Str. 1 Decembrie No. 4. 1099

Háromszobás modern uccai lakás aug. 1-től kiadó. III., Str. Constantin Brăncoveanu 36. 1098

Modern 3 szobás lakások és üzlethelyiségek a józsefvárosi indóház főútvonalán azonnal kiadók. Közélebbit Splendid szálloda Timisoara. 1066

Hónapos szobák a Splendid szállodában 1.300 leiért kaphatók. 1067

Bélvárosban háromszobás hallos lakás összes mellékkeliségekkel, folyó év augusztus, vagy november 1-ére olcsón kiadó. Érdeklődni I. Str. General Grigorescu 4., vagy 27-56 telefon-szám alatt. 1109

Modern 4 szobás földszinti lakás kiadó. III., Splaiul Tudor Vladimirescu 12 szám. 1104

Szépén bútorozott szoba, külön fürdőszobával szolid úrnak kiadó. III. Bulev. Mihai Viteazul 15. 1107

"CRISTAL" vegytisztító reklám ára:

Férfi öltöny 98 lei
Átmeneti kabát 98 lei
Női ruhák 50-60 lei
IV., Str. Bonnaz No. 1.

NAGY SELYEM VASAR

maradékruházainkban valamint FÉRFISZÖVEGEK és női fehér KABATSZÖVEGEK minden méretben feltűnő olcsó árakon III., Bulev. Carol 5 sz. Dózsa-ucca sarok, szuterén és IV., Fröbl-ucca 40 sz. Brülk-ház.

BIRTOK

Lugos mellett, 200 kataszteri hold, szántó és részben kaszáló, állattenyésztésre is alkalmas, eladó.

Alföldi Géza dr.

Timisoara I., Str. Lovovici 8.

Adas-vétel

8-as MAV golyós cséplő elevátorral külön-külön is eladó. Merkovic Géza IV., Str. Fröbl 46. 1105

Állami osztályorszjegyen akar Ön is 6 milliót nyerni, akkor vegyen sorsjegyet a közismert szerencsés számokal rendelkező Maroh trafikbun Timisoara IV., Piata Küttl 1., mert, aki nálam vesz, annak szerencséje lesz. 1072

Veszek kisebb bérházat, vagy magánházat. Ajánlatokat „Sürgős” jellegre a kiadóba kérem. 1097

Hordók és kádak elsőrendű minőségben minden nagyságban raktáron. Ászokhordók speciális előállítás. Fagy lált korvezátorok gyári árak mellett kaphatók. Appeltauer hordógyár, Timisoara IV., Str. Fröbl 5. Telefon: 43-46. 556

Családi ház új modern 4 szobás, sürgösen és olcsón eladó. Érdeklődni III., Str. 1 Decembrie 43. 1112

Dióháloszoba prima minőség Konyhabútor dióreklamier eladó. Földi asztalos II., Str. Simion Barnutiu 80. A kettes villamos megálló mellett. 1111

Kisebb iparüzem,

mely ügyes, intelligens nő, vagy férfinek megélhetés nyújt.

átadó

Néhány heti ingyenes oktatás. Vételhez és az üzem továbbvezetéséhez 50 ezer lei elegendő. Ajánlatokat „Existencia” jelge alatt továbbít a kiadóhivatal.

Jó forgalmú fűszerüzlet eladó. Cím a kiadóban. 1101

National Cassa kintűn állapotban, kézi hajtás, 6 fiókos, öt számjegyes, alkalmi áron eladó. Érdeklődők Címeit a Déli Hírlap kiadóhivatalába kérjük.

Bérház megvételre kerestetik, 50.000 lei tiszta jövedelemmel. Ajánlatokat „10 százalék jövedelem” jellegre a kiadóba kéretnek leadni. 1108

Modern takaréktűzhelyek

kiváló minőségben. Állandó rakatár sománcosított és fekete tűz-helyekben

KÁLMÁN DEZSÓ

speciális takaréktűzhelyüzem Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

Ha szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant és liliompudert, három színben. Kapnató kizárólag a

Városi Gyógyszertárban

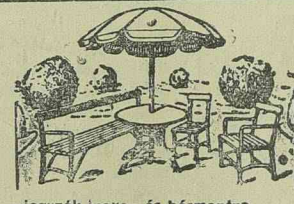
a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Brătianu.

Kerti butorok

és egyéb vasbutorok (ágyak, gyermekágyak, drótmatrácok, mosdók stb.) nagy választékban I-a minőségben

Bozsák M. és Fia R. T.

Temesvár II., Str. Gloriei 11. Telefon: 37-08.

Árnyékszék napos és bármanter.

Idegrendszer, reuma, vese, hólyag, májbetegségek gyógyítására:

Baile Lipova (Lippafüred)

Rádiumaktivitású szénsavdús, kén és alkalikus gyógyforrások hivatottak

MEGERKEZETT AZ IMPERIAL CIRKUSZ

(Gyárvaros Szénatér) Előadások minden este 9 órakor Vasárnap d. u. előadás 5 órai kezdettel